

JAARVERSLAG 2019

INHOUDSOPGAVE

1. Kracht van Duurzaamheid	2
2. Herkenbaar Ongemakkelijk	3
3. Programma	4
Eén programma	4
The Social and The Sensorial	5
Overall	6
Coproducties	7
4. Educatie en Context	8
5. Marketing en Publiek	10
6. Financiën	14
7. De Codes	19
8. Privacy en AVG	22
9. Een Blik op de toekomst	23
10. Bedankt!	24

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekersaantallen voorstellingen (Model IV F)	25
Bijlage 2 Bezoekersaantallen overige activiteiten	27
Bijlage 3 Programma 2019	28
Bijlage 4 In de media	43
Bijlage 5 Model III F de prestatie voor festivals	49

1. Kracht van Duurzaamheid

2019. Het derde jaar met structurele subsidie. De afgelopen jaren heeft die meerjarige steun van Fonds Podiumkunsten en Gemeente en Provincie Groningen de organisatie een basis gegeven. Dit heeft gezorgd dat:

- We niet ieder jaar in onzekerheid verkeerden of het festival georganiseerd kon worden vanwege de financiële basis.
- Aanscherping van het festivalprofiel en het merk.
- Aandacht voor de organisatie waardoor kennis kon worden overgedragen.
- Meer ruimte voor het vinden van extra gelden waarmee innovatie kon worden gestimuleerd. Zo kon de samenwerking met het Alfa College gestart worden door de MBO-regeling van Fonds21 en zorgde de nieuwe 2P regeling van FPK voor een intensievere samenwerking met Peergroup waarbij kennis gedeeld kon worden.
- Versterkte samenwerkingen met partners in én buiten de sector.

Aan de vooravond van de nieuwe beleidsperiode en met het afsluiten van 2019 en onze 22e editie kijken we trots terug naar het afgelopen jaar. Ook kijken we naar de toekomst. Het einde van een vierjarige periode brengt altijd enige onzekerheid met zich mee, maar hoewel de uitslag van de ingediende aanvragen bij Fonds Podiumkunsten, Gemeente Groningen en Provincie Groningen voor 2021-2024 pas in de loop van 2020 bekend wordt, verwachten we ook de komende vier jaren door te kunnen bouwen samen met onze partners.

Jonge Harten is idealistisch. De toekomst moet beter en daar willen we aan bijdragen. Steeds meer begeven we ons midden tussen de nieuwe generatie(s). Het gesprek is continu. Duurzaamheid is essentieel. Het vluchtige van de tijd vraagt nu om aandacht en niet later. Niet langer bescheiden en uitgesproken gaan we door.

We blijven onszelf om telkens een stapje dichterbij die betere, meer open, toekomst te komen.

Structurele steun maakt het mogelijk dat we stappen kunnen zetten. Daar zijn we dankbaar voor. De komende jaren focussen we, hand in hand met de nieuwe generatie(s), op het verzachten van de hardheid en op de potentie van de toekomst!

Marc Maris
Directeur
11-03-2020

w.g.

Nina Hiddema
Bestuursvoorzitter
11-03-2020

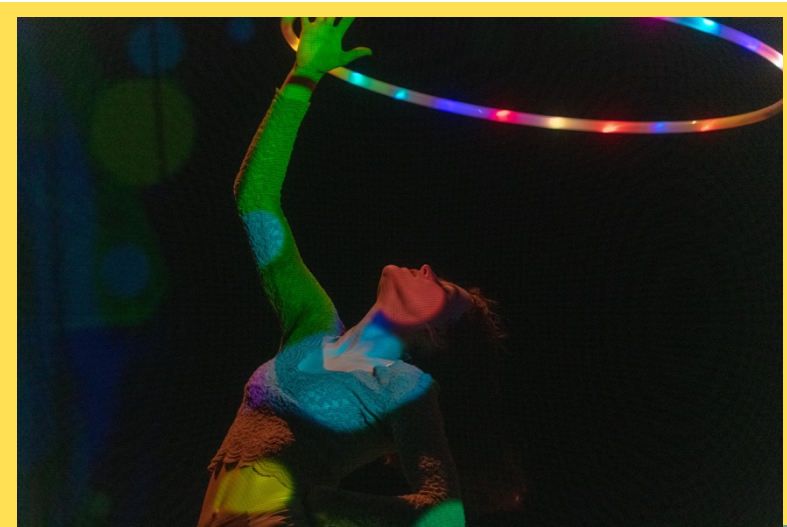
w.g.

2. Herkenbaar Ongemakkelijk

We geven een stem aan jong zijn. Ook in 2019 brachten we de nieuwe generatie(s) (12-29 jaar) samen middels theater. Want als er een groep is die het verschil kan maken dan zijn zij het.

Sinds de introductie van de kernbegrippen herkenbaarheid en ongemak in 2018 hebben we deze twee begrippen helemaal omarmd. De wereld is nog altijd compleet gepolariseerd. De ontwrichte en geïndividualiseerde wereld schreeuwt om nabijheid. Theater kan mensen samen brengen, zelfs als ze niets met elkaar gemeen hebben. Daar zijn we van overtuigd en daar dragen wij aan bij.

Het vormen van je identiteit staat centraal in het leven van de nieuwe generatie(s) en jezelf herkennen is daarbij noodzakelijk. Je verhouden tot de ander en jezelf vanuit herkenbaarheid verbinden zorgt ervoor dat je ontdekt wie je bent, waarin je je wilt herkennen of juist totaal tegen af wilt zetten. En in een wereld waarin er steeds minder plaats is voor emoties staan gevoelens bij ons centraal. Ongemak is voor ons één van de belangrijkste sensaties. Ongemak stelt ons vragen over onze normen, waarden en angsten. We voelen ons vaak ongemakkelijk, maar we hebben geen idee hoe er mee om te gaan. We staan steeds meer in volledig ongemak tegenover elkaar. De enige oplossing: ruimte geven aan dat ongemak, het vol ervaren en zien dat het al snel niet zo verlamdend is. En agree to disagree more, want mensen met andere ervaringen ontmoeten maakt het leven juist mooi. Door niet te kiezen voor steeds wisselende thema's, maar gewapend met deze twee begrippen wordt steeds duidelijker wat ons uniek maakt. Herkenbaarheid en ongemak zijn blijvertjes

3. Programma

Negendagenlang een bomvol programma met werken van veelal jonge makers die al een aantal werken gemaakt hebben. Alle werken sloten aan bij de pijlers ongemak en herkenbaarheid. In totaal presenteerden we 26 producties die maar liefst 94 keer te zien waren. Zij leerden de context en het team van het festival alvast kennen tijdens de Makersdag op 13 september 2019.

We focusten voor het eerst gedurende de week helemaal op het aanbod voor scholen en programmeerden op deze momenten minder voor het 18+ publiek. Voor hen programmeerden we de weekends voller. Voorstellingen begonnen in het weekend al in de middag en gingen door tot laat in de avond. Een verschuiving waar wij én het publiek even aan moesten wennen. Het eerste weekend werkte dit goed, maar in het tweede weekend merkten we dat er misschien net iets te veel gelijkende werken te zien waren waardoor we we meer moeten trekken aan de verkoop.

En geen einde zonder een knallend eindfeest in samenwerking met CLASH. Dit jaar inclusief een Ballroom workshop, -fingersnapping - bijzondere fashionshows en goede elektronische beats.

Eén programma

Voorheen was er een sterke scheiding tussen het scholenprogramma en het programma voor 18+. Sinds vorig jaar vervagen deze grenzen steeds meer. We willen de overgang van schoolbezoek naar vrij theaterbezoek smooth laten verlopen en ook het 12+ publiek meer een festivalervaring geven. We zijn er nog niet helemaal, maar door direct met hen in gesprek te gaan hebben we al meer informatie. Het format van Festival-in-één-dag blijft in ons hoofd hangen, maar het vraagt meer tijd om dit goed af te stemmen met de scholen waarmee we samenwerken.

We vinden het ook belangrijk om de twee groepen met elkaar in contact te brengen en zichtbaar te maken dat we er voor de gehele nieuwe generatie zijn. In samenwerking met SPOT programmeerden we *The Age of Rage* van Toneelmakerij en *Allemaal Mensen/Umuntu* van Oostpool die goed werden bezocht door beide groepen. Vanaf volgend jaar blijven we bij SPOT de voorstellingen programmeren in de vroege avond om het voor scholen aantrekkelijker te maken. Ook zijn we verder gegaan in met het afstemmen van het scholenaanbod op de herkenbaarheids- en ongemaksprincipes. Het gesprek over programmeren gebeurt met alle drie de programmeurs samen.

The Social en The Sensorial

Naast de parameters ongemak en herkenbaarheid ontdekten we dit jaar twee lijnen in het programma: *The Social* en *The Sensorial*.

De nieuwe generatie wil meer en meer bewust betrokken zijn bij dat wat er gaande is in de wereld om hen heen. Van het identiteitsdebat in brede zin tot de grotere maatschappelijk thema's, ze willen er actief over in gesprek. Wij vinden het belangrijk om voeling te houden met hun leefwereld en in te spelen op de thema's die zij belangrijk vinden. Daarom bewogen bezoekers in *The Social* programmalijn langs een muzikale voorstelling over de kritische vragen rondom de kindervens in *Kill All Kids* van Iona en Rineke, langs de openingsvoorstelling *Boys Won't be Boys* waarin Rikkert van Huisstede en zijn groep jongens de bestaande ideeën van mannelijkheid zachthandig loswrikken tot het pijnlijk indringende verhaal van Valentino Achak Deng in *Wat is de wat?* van hetpaleis.

"Als ik je zie wil ik schaterlachen en je zeggen hoe mooi je bent, je aaien, je strelen met mijn wangen en armen om je heen onder je door me je rollenbollen van warmte".

-Maarten Terpstra over SenseAid

Daarnaast lijken we steeds meer onze zintuigen – soms letterlijk – uit het oog te verliezen. Als we jong zijn leren we op een natuurlijke manier al onze zintuigen te ontdekken. Toch focussen we steeds meer op ons zicht. Wordt onze ervaring van voorstellingen niet veel intenser wanneer we ons meer bewust worden van al onze zintuigen? Ervaren met al je

zintuigen maakt theater nog leuker! En wanneer je met theater je zintuigen wakker schudt, kun je ook buiten het theater bewuster kiezen welk zintuig je wanneer inzet. Veel voorstellingen waren dit jaar volop zintuiglijk. Zo konden bezoekers hun zintuigen laten prikkelen bij alle ervaring die onder de programmalijn *The Sensorial* vielen. Van ruwe graankorrels onder je voeten tijdens Abhishek Thapars *My Home at the Intersection* tot een synthetische omhelzing en een de gelaagdheid van de geur van de Ander in *SenseAid*, een performance route door de stad waarin de vijf zintuigen centraal stonden en waarvoor we samenwerkten met de Groningse vormgevend maker Eva Koopmans.

Overall

Voor het eerst streken we met het Festivalhart neer in OOST. De sfeer van deze, gewoonlijk pompende, nachtclub sluit strak aan bij wat bij ons past. Vol planten, de keur aan ruimtes en een keuken met de heerlijkste vegan gerechten voelden als thuis. Makers konden er rustig eten voorafgaand of na een voorstelling, de bar bleek een perfecte plek om na te praten over overweldigende ervaringen, maar ook een potje karaoke zweepte er de sfeer op. Tevens was er plek voor verschillende performances en was er de mogelijkheid om het format *Do or Die* voor het eerst te testen. Samen met publiek en makers oefenden we wat écht luisteren is en met influencer Linda de Munck en choreograaf Andy Smart traiden we om ons eigen lijf als heuse beach body te zien. Enige uitdagingen blijven zichtbaarheid en toegankelijkheid, om bij Oost te komen moet je via een lange trap naar de eerste verdieping. Ook is het hart niet met een lift bereikbaar waardoor bezoekers die bijvoorbeeld slecht ter been zijn niet of nauwelijks deel kunnen worden van wat dat daar gebeurd. De komende jaren zoeken we naar oplossingen en gaan hierover in gesprek met OOST.

Naast het festivalhart waren weer overall in de stad. Naast voorstellingen in. Het Grand Theatre en de theaters van SPOT en werkten we voor het eerst samen met het Groninger Museum in de ontwikkeling en presentatie van *The Fool does Mendini*, een theatrale en fysieke tour door de expositie Mondo Mendini (ter ere van de architect van het museum). De zintuiglijke tour SenseAid was maar liefst op vier locaties te zien (The Student Hotel, VRIJDAG,

Festivalhart, Grand Theatre). Ook ruilden voor het eerst locaties met VRIJDAG. Gedurende het festival maakte danscollectief Cie. Woest samen met de theaterstudenten in één van onze locaties, in ruil bewoonden wij de theaterzalen van VRIJDAG Noorderbuitensingel met een keur aan voorstellingen.

Hiernaast reisten we weer voorbij de stadsgrenzen onder de noemer *Jonge Harten op Reis*. Niet alle scholen uit de Provincie Groningen (en Drenthe) kunnen naar de stad komen. Geen probleem, we komen naar hen. Zo bezochten de Veendamse scholieren van het Winkler Prins *Fair* van ID Theatre Company VanBeresteyn en ook de leerlingen van het Rudolph Pabus Cleveringa Lyceum uit Appingedam bezochten dit werk in Theater & Congrescentrum de Molenberg. Ook de *Jonge Harten Express*-bus rolde weer door. Zo vonden leerlingen uit onder andere Norg en Assen de weg naar het festival. Met *Jonge Harten op Reis* en *Express* bereikten we dit jaar in totaal meer dan 1200 leerlingen en begeleidende docenten uit de provincies Groningen en Drenthe.

Coproducties

Elke voorstelling in het programma is belangrijk, maar om scherper in te kunnen spelen op specifieke thema's investeren we jaarlijks in coproducties. Coproducties ontstaan vanuit wederzijdse liefde met makers die dezelfde dingen belangrijk vinden als wij. Dit betekent niet dat we altijd dezelfde mening hebben, vaak dagen makers ons juist uit om iets op een andere manier te bekijken. Coproduceren is voor ons essentieel. Zonder

samenwerking kunnen we ons publiek niet zoveel andersoortige theaterervaringen bieden. Daarom krijgen coproducties bijzondere aandacht, tijd en financiële middelen. Dit jaar werkten we zo mee aan vier werken:

Silke van Kamp - Haat

We zagen haar afstudeerwerk en waren meteen verkocht. Silke weet precies wat ze wil en wat ze belangrijk vindt. Haar voorstellingen zijn afgewogen, genuanceerd en toch rauw en direct. Na de mokerslag die ze in 2018 uitdeelde met haar *Chimo zei Lila* werkten we dit jaar samen aan *Zusje*. Een voorstelling over de impact van rouw op een jonge relatie. Niet de meest vrolijke voorstelling, maar één die het publiek direct raakte, in het hart. *Zusje* is in 2020 nog op verschillende plekken in het land te zien. We werken graag met Silke en ook volgend jaar werken we daarom samen aan een gloednieuwe coproductie.

"Rouw laat niet met zich sollen."

- Theaterkrant

Ariah Lester - EL NACIMENTO or [REBIRTH]

Vol activisme staat Ariah Lester voor de opvattingen die hij heeft. Genreus vecht hij voor inclusiviteit, omarmt hij mensen met zijn magnetische uitstraling. Hij is rigoureuus en onverbiddelijk. Ook hij was er vorig jaar al bij, toen hypnotiseerde hij het publiek met *WHITE [ARIANE]*. Ariah is een rising star en daarom werkten we dit jaar samen met CAMPO en Ballet C de la B om zijn voorstelling *EL*

NACIMENTO or [REBIRTH] mogelijk te maken. Een voorstelling over opnieuw geboren worden nadat je alle aannames over jezelf hebt afgelegd. Vervreemdend, maar beeldschon en zonder concessie.

De Noorderlingen - Kijk me

Hoe graag we het ook zouden willen, naar theater kunnen gaan is helaas niet voor iedereen vanzelfsprekend. Bijvoorbeeld als je doof bent. Samen met De Noorderlingen brachten we daar dit jaar verandering in. In de voorstelling *KIJK ME* onderzochten zij hoe horende en dove jonge mensen met elkaar kunnen communiceren. Dat bleek een hele uitdaging, maar het meer dan waard! Soms begrijp je elkaar namelijk niet (meteen), maar als je je best doet ontstaat er pure verbinding en schoonheid.

"De Noorderlingen presteren het met *Kijk Me* een uur lang woordeloos te boeien. (...) In de snel wisselende scènes op afwisselende muziek valt niet te ontdekken wie van de spelers doof is en wie niet."

- Dagblad van het Noorden

De Peergroup - Niemand is hier Eenzaam

Met de PeerGrouP gingen we nog een stap verder. We werkten niet alleen op inhoudelijk niveau samen, maar ook op het gebied van educatie en marketing. Dit alles dankzij de extra steun van de nieuwe 2P regeling van Fonds Podiumkunsten. We leerden van elkaar en met gebundelde

krachten zorgden we dat generaties elkaar konden ontmoeten. Eenzaamheid overspoelt de wereld. Ouderen én jongeren. Toch praten we er niet over. Uit schaamte? Vaak lijken deze twee generaties niet veel contact te maken. Toch delen we het feit dat we ons soms eenzaam voelen. Samen met PeerGrouP bewoonden we

"Ik ben gerustgesteld dat je later, als je oud bent, nog steeds gevoelens van verliefdheid en plezier kunt hebben."

– Student MBO Zorg en Welzijn
Educatie & Context

verzorgingshuizen in Haren en Groningen en bouwden een brug tussen oude en jonge mensen in *Niemand is hier eenzaam*. In het begin van 2020 gaat deze samenwerking nog even door en is dit werk nog te zien in Drenthe en Groningen.

4. Educatie en Context

Het educatie- en contextprogramma vloeien als één lijn in elkaar. De juiste context creëren is waar we bij Jonge Harten goed in zijn, maar het is ook essentieel om het juiste gesprek te kunnen voeren.

Bijna alle 16 scholen die ons, onder andere naar aanleiding van ons Cultureel Voorafje, bezochten maakten gebruik van het brede educatieaanbod. In 22 klassen leidden de

Hartmasseurs het bezoek in en vier klassen werden theatraal voorbereid in het Jonge Harten Lab.

Naast het voortgezet onderwijs werkten we opnieuw samen met het Alfa College. Vorig jaar ontwikkelden we samen met hen de pilot Do-It-Yourself, en dit jaar vervolgden we ons gesprek. De gedeelde wens: een lange leerlijn voor het mbo. Dit jaar zetten we een volgende stap en nodigden alle 800 eerstejaars studenten van de dependance Kluiverboom uit in het theater. Ze kregen een voorbereiding, bezochten de voorstelling *Fair* van ID Company en ervoeren de dans performance *Staan* van The100Hands in de foyer van de Oosterpoort.

Ook dit jaar nodigden we het publiek uit tot een gesprek over hetgeen ze ervaren hadden. De wens was om bij elke voorstelling een nagesprek te voeren, maar dat was dit jaar helaas nog niet haalbaar. We gingen van vier naar zeven nagesprekken. Programmeur Merel Heering stelde een diverse groep jonge moderators samen en trainde hen in het *Awkward Aftertalk* format. Ongemak, herkenning en de waarde van de eigen ervaring staan hierin centraal. Veel bezoekers sloten aan bij deze nagesprekken en kozen hun eigen manier om deel te nemen. De komende jaren optimaliseren we het aantal gesprekken gebaseerd op het gewenste ritme van het festival.

Ook de educatieafdeling gebruikte het gespreksformat als basis voor het Denkpakket dat de scholen toegestuurd krijgen, het tool om een voorstelling in de klas na te

bespreken. Zo werd de inhoud van contextprogrammering en educatie gedeeld. Een dergelijk delen van inhoud en formats tussen contextprogrammering en educatie is ideaal en is een werkwijze die we naar de toekomst toe vaker en intensiever gaan toepassen.

Door het jaar

Voor het eerst bleven we actief gedurende het jaar. Zo onderzochten elf studenten van de Academie Minerva, binnen een uniek programma van 12 sessies getiteld *The Future of Performance*, performance, publiekswerking en inclusiviteit. Deze thema's namen zij tevens als basis voor de creatie van eigen werk. Het resultaat: vier performances die tijdens De Nacht van Kunst en Wetenschap op zaterdag 8 juni 2019 te ervaren waren.

Samen met Grand Theatre zetten we de bijeenkomsten van de Grote Harten Club door, een groep van tien jongeren die nooit, of niet vaak, naar theater gingen. Negen keer kwamen we bijeen en bespraken onder andere wat Groningen uniek maakt, hoe we onze zintuigen meer centraal kunnen stellen, waarom de nieuwe generatie wel of niet naar theater gaat en hadden gesprekken over even zoveel ervaringen naar aanleiding de voorstellingen die we bezochten. Aan het einde van het seizoen, in juni, eindigde de eerste groep. We reflecteerden en met hun hulp creëerden we de voorwaarden voor een gloednieuwe Grote Harten Club. Deze groep van zes jonge mensen startte in september 2019 aan hun jaar vol theater. Ze bezochten al meerdere voorstellingen in Grand Theater en deden ook het festival aan. In 2020 zien zij elkaar bijna elke maand

en delen hun unieke ervaringen en perspectieven zodat wij als organisaties kunnen blijven leren.

Ook voerden we dit jaar weer gesprekken de *Hartenjagers*, scholieren (12-17) die ons flink onder de loop nemen. Acht jongeren kwamen een aantal keren voor het festival samen en reageerden onder andere op onze vormgeving en het programma. Tijdens het festival bezochten ze samen voorstellingen. Voor ons bleek dit een bron van kennis want voorheen was er nooit direct contact met deze doelgroep omdat het contact enkel via docenten liep.

5. Marketing en Publiek

De nieuwe generatie vernieuwt continu, daarom blijven we met hen meebewegen. We geloven in direct contact en een duidelijk merk. Mond-tot-mond blijkt nog altijd de gouden formule. Veel teamleden gaan persoonlijk bij groepen langs om het gesprek te starten. Samen zorgen we, op maat, voor de juiste benadering en bouwen bruggen. Ons nieuwe verhaal valt steeds meer en de in 2018 aangescherpte en verduurzaamde vormgeving helpt daarbij. Met 12.551 bezoeken aan voorstellingen, performances en andere programmaonderdelen was Jonge Harten 2019 weer een succes.

Doelgroep

De nieuwe generatie (12-29 jaar) is onze doelgroep, met de volgende subgroepen:

- Onderbouw voortgezet onderwijs 12-16 jaar
- Bovenbouw voortgezet onderwijs 16-18 jaar
- Studerende jongeren (MBO/HBO/WO) 15-30 jaar (Nederlands en internationaal, 1 op de 5 mensen in Groningen is student)
- Jonge Professionals 20-30 jaar (starters op de arbeidsmarkt)
- Overige bezoekers 30+

Elke groep verlangt een eigen aanpak. Per voorstelling wordt dan ook, in nauw contact met de programmeurs, bekeken welke tactieken ingezet moeten worden om contact te leggen met de juiste doelgroep. Hiernaast

bezoeken marketeers en programmeurs verschillende doelgroepen direct. Programmeur Merel Heering gaf bijvoorbeeld een gastcollege bij de studie Kunsten, Cultuur en Media van de Rijksuniversiteit, de marketeers bezochten onder andere de Keimarkt en legden contact met Jimmy's en het Noorderpoortcollege en het promoteam gaf presentaties bij studie- en studentenverenigingen, ging de straat op om mensen uit te nodigen in het festivalhart. Ook uit het publieksonderzoek blijkt dat mond-tot-mond reclame, het contact van generatiegenoot-tot generatiegenoot nog altijd de grootste troef is van Jonge Harten.

Tweetalig

Sinds 2018 kiezen we ervoor om alles zowel in het Nederlands als in het Engels te communiceren. Groningen kent een enorme internationale studentenpopulatie en veel van hen zijn juist op zoek naar verbinding en activiteiten. Niet alleen in de programmering werd daarom extra rekening gehouden met toegankelijkheid qua taal, ook in de communicatie vinden we dit belangrijk. Alleen de nieuwsbrief moet nog tweetalig worden en daar gaan we voor in 2020. Opvallend is dat wederom een groot deel van de bezoekers ook daadwerkelijk international was en zowel het promoteam als de vrijwilligersgroep was voor meer dan de helft international.

Verhaallijnen

Doordat beide marketeers dit jaar eerder samen konden werken aan een marketingplan, kon er nagedacht worden over welke verhaallijnen nog verteld en verduidelijkt dienden te worden.

Deze verhaallijnen waren:

- stel je oordeel uit;
- theater is meer dan alleen kijken (gebruik al je zintuigen);
- theater is voor iedereen;
- ontmoet ongemak;
- d.m.v. coproducties zelf een verhaal vertellen;
- kijkje achter de schermen.

Website

Aan de hand van deze punten is een beknopt verhaal over onze visie geschreven die gepubliceerd is op onze website. Op deze manier is het voor het publiek duidelijker waar we voor staan. Dit werd eerder voornamelijk intern besproken en niet duidelijk met het publiek gedeeld. Daarnaast zijn er foto's van alle medewerkers aan de website toegevoegd. Marketings stagiaire Alma Wiersma schreef tevens blogs over alle afzonderlijke afdelingen om zo een gezicht te geven aan de mensen achter het festival.

Social media

Social media blijft een belangrijke weg om contact te maken met de nieuwe generatie. Het afgelopen jaar groeide het aantal volgers op Facebook van 4736 in 2018

naar 4983 aan het einde van 2019, Instagram groeide op haar beurt met 20% van 1480 naar 1782.

De verhaallijnen zijn meegenomen in de communicatie met publiek via de social media kanalen (Facebook & Instagram). Hiervoor zijn de volgende categorieën gecreëerd en vormgegeven (om ook visueel verduidelijking te geven):

- behind the scenes (kader met witte stippen rondom foto)
- context (blauw kader)
- programma (geel kader)
- educatie (rood kader)

Er werd dit jaar veel met bewegend beeld gewerkt om de aandacht van onze visueel ingestelde doelgroep te trekken. Van video's en gifjes tot animaties en fotocarrousel. In totaal goed voor 32,700 views (van 3 sec. of langer) op Facebook.

Ook werkten we dit jaar voor het eerst met een heuse festivalreporter: Linn Reinink nam onze volgers mee via de stories op Instagram en Facebook. Ze sprak met makers en bezoekers en gaf onze volgers een kijkje achter de schermen.

Doordat er van te voren al nagedacht was over de verhaallijnen die we dit jaar wilden communiceren, was er een overload aan content: we hadden bijna te veel materiaal om te posten!

#Influencermaterial

De nieuwe generatie bereiken vraagt om andere tactieken. Online influencers zijn de nieuwe kanalen om dit te doen. Influencers zijn online bloggers en/of vloggers met een enorme hoeveelheid volgers. Ze beïnvloeden hierdoor de markt. Merken gaan connecties aan om hun product bekend te maken onder de volgers van deze influencers. Want wat de influencer eet, drinkt, doet of koopt, dat doen zijn of haar volgers ook. Waar al een keur aan mode- en fitbloggers het internet bestormen, bestaan er echter nog weinig specifiek op cultuur gerichte influencers. Door ons te verbinden met bestaande influencers willen we het belang en plezier van kunst bekend maken bij de nieuwe generatie. In 2019 hebben we actief de samenwerking opgezocht met online influencer Linda de Munck en de online platforms Spot Groningen en My Daily Shot of Culture.

Linda de Munck

Linda de Munck is influencer op social media, taboedoorbreker, toonaangevend feministe en zet zich online & offline in voor het verbeteren van seksuele voorlichting voor jongeren. Dit gaat niet enkel over de vraag hoe we – technisch gezien – seks kunnen hebben en hoe we dit veilig doen, maar vooral ook hoe je dit kunt doen met plezier, met agency, en met een goed gevoel over je eigen lijf. Op Instagram heeft ze 43,300 volgers, op YouTube 67,100 abonnees. Het overgrote deel van haar

volgers bevindt zich in de leeftijdscategorie 13 – 20 jaar. Vlak voor het festival verhuisde zij vanuit het Westen naar Groningen.

Voor deze samenwerking hebben we gekeken naar hoe we Linda inhoudelijk konden betrekken bij het festival. Dit resulteerde in het vormgeven van en invulling geven aan één van de *Do or Die's*. Door Linda op deze manier aan ons te binden, deelde zij uit zichzelf berichten over ons. Een betaalde campagne door haar – of iedere andere online influencer – is voor ons onbetaalbaar. Dit was dus een mooie manier om met een online influencer samen te werken.

Spot Tv Groningen

Spot TV is een online platform uit Groningen voor en door jonge mensen. Ze maken video's over allerlei Groningse evenementen, cultuur en andere kwesties. Op Facebook hebben ze 21,600 volgers, op Instagram 1,800 volgers en op YouTube 168 abonnees.

Spot Tv heeft een reportage gemaakt van onze eerste en laatste dag. Ze bezochten voorstellingen en performances, interviewden makers en spraken met publiek, medewerkers, vrijwilligers en mensen op straat over kwesties die wij als festival belangrijk vinden.

My Daily Shot of Culture

My Daily Shot of Culture is een platform voor nieuwe makers en jonge cultuurliefhebbers (die vaak overlappen) én culturele instellingen helpen die een jonge doelgroep willen bereiken. Sinds 2014 is het platform doorgegroeid naar een team van cultuurvloggers, bloggers, podcast & filmmakers en zelfs kunsthistorici met als gezamenlijk doel: cultuur toegankelijk maken voor iedereen. My Daily Shot of Culture heeft 3.000 volgers op Instagram, 8,900 volgers op Facebook en 475 abonnees op YouTube.

Met My Daily Shot of Culture is Jonge Harten een betaalde online campagne aangegaan en samen bereikten we zo 5543 mensen.

Naast deze partijen, werkten we ook samen met NSFavourites, Filter Groningen, I Go Groningen, Marketing Groningen, Must Magazine en Toneelmeesters (podiumtv). Wederom werd er over ons gepubliceerd in het Dagblad van het Noorden, de Theaterkrant en Theater 050.

Benaderbaar

We willen benaderbaar en toegankelijk zijn voor iedereen tussen de 12-29 jaar. Maar het publiek is nog niet divers. Vaak is het publiek voornamelijk theoretisch opgeleid, maar graag vinden we manieren om ook andere groepen aan te trekken. Dit zit in manieren van communiceren, in het programma, maar ook in de prijs van het festival. Onze ticketprijzen zijn laag om het ook financieel behapbaar te

maken voor jonge mensen. Dit jaar ontwikkelden we de Festivaltickets (Light/Bold/Medium) waarmee voor gereduceerd tarief meerdere voorstellingen te bezoeken waren (respectievelijk 3/6/9). In totaal werden er 55 Festivaltickets gekocht (45 Light/ 7 Medium/ 3 Bold). Dit is minder dan de 83 Dagkaarten die vorig jaar verkocht werden, maar de reden hiervoor is onbekend.

Nog altijd zijn er mensen die niet zo snel de stap zullen zetten of de stap niet kunnen zetten. Voor het tweede achtereenvolgende jaar werken we dit jaar samen met de Groningse Jeugd- en Opvoedhulporganisatie Elker in het kader van het project Geef een Toegift*. Al onze bezoekers van had de mogelijkheid een kaartje te kopen voor iemand die het niet kan betalen. Ongeveer twintig jongeren en begeleiders van Elker bezochten de voorstellingen *Niemand is hier eenzaam*, *1001* en *Staan*. Volgend jaar gaan we voor nog meer mensen die we iets bijzonders kunnen laten ervaren met een toegift.

*Geef een Toegift is een initiatief van De Verenigde Podiumkunstenfestivals, een samenwerkingsverband van meer dan 40 landelijke festivals.

6. Financiën

Jonge Harten wil de verbinding tussen kunst en samenleving vergroten. Ieder jaar opnieuw worden diverse samenwerkingen gestart en nieuwe manieren van financiering onderzocht en uitgetoetst om deze missie te verwezenlijken.

Financieringsmix

Jonge Harten ontvangt structurele subsidies van Fonds Podiumkunsten, Gemeente en Provincie Groningen. In de afgelopen jaren was het aandeel eigen inkomsten gemiddeld 45% en in 2019 38%. Een verhoging van de overheidsmiddelen door indexatie en stabiele recettes in combinatie met gelijkblijvende ticketprijzen zijn de oorzaak van deze daling. Jonge Harten voldoet nog steeds ruim aan de eigen inkomstennorm van Fonds Podiumkunsten (25%). Gemiddeld genomen is de EIQ in de afgelopen drie jaar zeer stabiel, met een gemiddelde van 38%.

In 2019 is aanzienlijk geïnvesteerd in nieuwe vormen van activiteiten voor bedrijven en communities. Door in vernieuwende vormen te investeren, waren deze nog niet rendabel. Uit ervaring is gebleken dat het vooral complex blijft om samenwerkingen op te starten met bedrijven die uiteindelijk ook daadwerkelijk financiële middelen opleveren. Gebleken is dat dit enkel kan wanneer vanuit een duurzame reden en gedeelde doelen wordt

samengewerkt. Hiervoor is veel tijd en energie nodig. Voor de komende jaren willen we kijken hoe stap voor stap een duurzame relatie opgebouwd kan worden door organisaties in kaart te brengen die aansluiten bij onze doelen en visie en hier vervolgens langdurige relaties mee opbouwen. Het gaat hierbij om kwaliteit en niet om kwantiteit.

Als netwerkorganisatie gaat de organisatie steeds opnieuw vitale verbanden aan met allerlei partners in de 'keten': produceren, programmeren, publieksonwikkeling en kennis delen. We leggen verbindingen die meerwaarde brengen op artistiek maar ook op organisatorisch, marketingtechnisch, educatief en financieel gebied. Bindende factor is het belang dat alle partijen hebben om de nieuwe generatie een goede theaterervaring te geven, zodat de kans groter is dat ze in de toekomst aan theaterbezoek blijven doen.

Het Grand Theatre en SPOT Groningen (Stadsschouwburg) vormen hierin de belangrijkste samenwerkingspartners die krachtig in het festival investeren. In 2019 is VRIJDAG daar als partner bijgekomen. Anders dan voorgaande jaren, betaalde Jonge Harten geen zaalhuur, maar vond er een uitwisseling plaats. In ruil voor het gebruik van de ruimten verzorgde wij het cursusaanbod in het festivalhart en in Grand Theatre met door ons gekozen makers. Op de laatste zaterdag van het festival resulteerde deze speciale Jonge Harten cursusweek in een interventie in de openbare ruimte (Waagplein Groningen binnenstad). Dit is een van

de voorbeelden van de duurzame relaties met partners die zijn ingezet en/of verder worden uitgebouwd, met als doelstelling deze te bestendigen. In de jaarrekening heeft dit nog niet geresulteerd in lagere zaalkosten, en daarom is het noodzakelijk de komende jaren verder te investeren in het verduurzamen van deze relaties en deze te laten renderen.

Het festival zoekt ieder jaar naar particuliere fondsen die de missie en ambities van Jonge Harten delen. Vele fondsen hebben hun waardering voor het festival middels een financiële bijdrage uitgesproken. Voor VSBfonds en Fonds 21 draagt Jonge Harten nog altijd nadrukkelijk bij in het realiseren van de beleidsdoelstellingen van beide fondsen. De waardering van Fonds 21 resulteerde in 2019 niet alleen in een hogere bijdrage (in het bijzonder voor publieksonderzoek en Fair Pay), tevens deed dit fonds een tweejarige toekenning en is Jonge Harten ook voor 2020 al zeker van een bijdrage van €40.000,- van Fonds 21. Voor de tweede keer heeft Stichting Dioraphte bijgedragen aan de realisatie van het festival.

In 2019 realiseerde Jonge Harten €39.473 aan recette-inkomsten. Het festival stelt de entreprijzen voor jongeren ongeveer gelijk aan die van een bioscoopbezoek en de reguliere kortingstarieven voor studenten. Doordat afgelopen jaar de aanschaf van de dagkaart groeide en ter bevordering van de festivalbeleving, heeft Jonge Harten dit jaar geëxperimenteerd met het Festivalticket in drie varianten: light (enthousiasteling), medium (fan) en bold

(de theaterfan). Daarnaast heeft het festival geëxperimenteerd met 'vriendentickets' voor de vrienden van vrijwilligers. Zij werden op deze manier ingezet als ambassadeurs en via deze weg werd een groep die over het algemeen nog onbekend is met Jonge Harten enthousiast gemaakt.

De prijs voor één voorstelling, voor bezoekers t/m 29 jaar, is €10, vanaf 30 jaar €15 per voorstelling. Festivalticket Light: €15/€20, 3 voorstellingen; Festivalticket medium: €27,50/€32,50, 6 voorstellingen; Festivalticket bold €40/€45, 9 voorstellingen en vriendentickets voor vrijwilligers €5,- (maximaal 4 tickets per vrijwilliger). In totaal werden er 55 festivaltickets verkocht (45 light, 7 medium en 3 bold) en 26 vriendentickets. In vergelijking met 83 verkochte dagkaarten in 2018, ziet Jonge Harten dit als een positief resultaat dat in de toekomst verder onder de aandacht gebracht zal worden.

Daarnaast is in 2019 uitvoerig geëxperimenteerd met het programmeren van voorstellingen met een kortere duur, en daardoor lagere ticketprijs. Uitzondering is vooralsnog de tickets voor de voorstellingen in de Stadsschouwburg, deze prijs kan afwijkend zijn. Ter compensatie van de inspanningen die Jonge Harten jaarlijks levert om ook de voorstellingen van SPOT uit te verkopen en deze actief onder de aandacht te brengen binnen bijvoorbeeld het aanbod voor scholen, is besloten de gemaakte winst te

delen, met in 2019 een positief resultaat van €866,- netto aan recettes.

In 2019 was het Festivalhart in een locatie onder beheer van horecabedrijf OOST/Achterwerk en heeft Jonge Harten derhalve niet zelf de bar kunnen draaien. Daarnaast is er aan de hand van het kwalitatieve publieksonderzoek (middels twee focusgroepen) van 2018, waarin de festivalbeleving en de zichtbaarheid van het festival centraal stonden, voor een andere benadering van het Festivalhart gekozen. Naast de wens het hart meer zichtbaar te maken en daarmee ook het festival zichtbaarder te maken, kwam de wens naar voren het Festival meer een plaats voor ontmoeting en gesprek te maken in plaats van een festivalhart met activiteiten.

Voorgaande jaren werd er in het hart onder andere muziek geprogrammeerd en dit jaar is er expliciet voor gekozen dit niet te doen. Dit is niet alleen terug te zien in de jaarrekening, tevens in het resultaat: het festivalhart was in 2019 bruisender en meer bezocht dan voorgaande jaren. De kosten voor het contextprogramma, dat zich gedeeltelijk in het hart afspeelde, werden hoger ingeschat dan dat deze uiteindelijk uitpakten, doordat de kosten mee vielen, ook al werden er nieuwe dingen uitgeprobeerd (Do or Die) en waren er meer nagesprekken (Awkward Aftertalks).

Toelichting op de financiën

Jonge Harten ontving in 2019 een structurele bijdrage van Fonds Podiumkunsten van €135.125 en daarnaast €25.000 voor de realisatie van coproducties. De bijdrage van de Gemeente is €65.000 en het festival ontvangt €20.000 van de Provincie Groningen. Ieder jaar zoekt het festival aansluiting bij private fondsen of incidentele publieke fondsen. VSBfonds, Fonds 21 en Stichting Dioraphte hebben dit jaar bijgedragen aan de realisatie van het festival. Daarnaast is er een incidentele bijdrage van Fonds Podiumkunsten in het kader van 2P, een regeling waarin een producerende en een presterende organisatie samenwerken met als doel het bereiken van nieuw publiek. Doordat dit project doorloopt in 2020 is een gedeelte van de beschikbare middelen bestemd voor 2020 en wordt er in het totaal van de overige bijdragen afgeweken van de begroting.

Het totaal aan eigen inkomsten op de begroting is €147.440 waarvan €107.967 aan inkomsten via de particuliere fondsen. SPOT programmeert enkele voorstellingen voor Jonge Harten, waarbij anders dan voorgaande jaren de winst wordt gedeeld en er dus een gedeelte van de recettes naar Jonge Harten gaat. Met partijen als Stichting Grand Futura, VRIJDAG, NNT, etc. worden aparte afspraken gemaakt. Voor de programmering van Jonge Harten in deze theaters worden door de partijen enkel kosten in rekening gebracht voor de inkoop van diensten.

Jonge Harten wordt al vele jaren met succes gerealiseerd door zakelijk de risico's te spreiden en zorgvuldig te budgetteren. Vaste kosten worden zo laag mogelijk gehouden en de flexibele schil van personeel is groot. Op basis van de toekenning van incidentele fondsen wordt ieder jaar in oktober een definitieve begroting gemaakt voordat het festival begint.

De beheerslasten betreffen een deel van de uren van de directeur en zakelijke ondersteuning en de kantoorkosten (huisvesting en accountant). In 2019 is uitdrukkelijk geanticipeerd op de in de toekomst te verwachten hogere kantoorkosten. Door in het programma en bij het organiseren van activiteiten efficiënter te werken, is in 2019 onderzocht waar aan de productionele kant deze verschuiving opgevangen kan worden. Het ziet er naar uit dat deze efficiëntieslag in de toekomst met name te vinden zal zijn in de uitbreiding van de duurzame relaties met partners, en waarvan de samenwerking met VRIJDAG en de vernieuwde afspraken met SPOT al voorbeelden zijn. Jonge Harten Theaterfestival 2019 is afgesloten met een positief resultaat van €1.834 dat toegevoegd gaat worden aan het algemene reserve, dat hiermee op €21.341 komt. Het algemene reserve is daarmee nog steeds aan de lage kant. Sinds 2017 ligt de nadruk van subsidiënten op het cultureel ondernemerschap van een organisatie en daarom is toen besloten om daar een klein reserve voor aan te leggen, en dit bedraagt: €2.461. Doelstelling is, gezien de maatschappelijke veranderingen en eisen van

subsidiënten, dit reserve in de toekomst niet alleen in te zetten in het kader van cultureel, maar tevens in te zetten voor sociaal ondernemerschap, duurzame verbindingen te verkennen buiten het eigen domein en nieuw publiek te bereiken.

Daarnaast wordt er een reserve van €5.000 aangelegd voor verhuizing naar en inrichting van de nieuwe kantoorruimte voor Jonge Harten. In nauwe samenwerking met de Gemeente Groningen is Jonge Harten voornemens om vanaf medio januari 2021 te verhuizen naar Villa B, gevestigd op de nieuw te bouwen Kunstwerf, het nieuwe kunstkwartier van Groningen.

Toelichting op afwijkingen van meer dan 10% ten opzichte van de begroting van september 2019 zijn te vinden bij co-producties met jonge makers, 2P en activiteiten in het festivalhart (muziek- en contextprogramma en interventies). De eerste twee houden verband met elkaar, namelijk de co-producties en 2P aangezien met het 2P budget een co-productie is gerealiseerd die doorloopt in 2020 en middelen bestemd zijn voor de verdere realisatie in 2020 (zie hierboven). Door een andere insteek van het festivalhart wijken ook hier de begrote kosten af van de realisatie (zie tevens hierboven). De organisatiekosten en bureaulasten zijn evenals in 2017 en 2018 hoger dan begroot vanwege de gestegen accountantskosten. Vanwege de hogere eisen aan de controle voor het Fonds Podiumkunsten zijn we vanaf de jaarrekeningcontrole 2017

in zee gegaan met kantoor HZG uit Groningen. Het exploitatieresultaat is gezien de onzekerheden van inkomsten uit recettes binnen de marges van het redelijke, de liquiditeit is goed en de solvabiliteit niet van toepassing, want er is geen vreemd vermogen. Er zijn geen bezittingen of schulden bij de Stichting Jonge Harten.

Jonge Harten communiceert zorgvuldig met alle stakeholders zoals subsidiënten, bezoekers en jonge makers en voldoet zeer ruim aan de WNT norm. Voor Jonge Harten Festival 2019 is de begroting grotendeels conform 2017 en 2018 waarbij de lasten personeelsbeheer iets zijn gestegen, vooruitlopend op Fair Pay en met een verhoogde bijdrage van Fonds 21 €73.000. De beheerslasten materieel zijn €10.000, lasten personeel activiteiten €72.000 en activiteiten €250.500. Het

dekkingsplan is bijdrage overheden €241.000, fondsen €115.000 en eigen inkomsten €49.500.

Het weerstandsvermogen van Jonge Harten is minimaal vanwege het minieme risico dat Jonge Harten neemt. Door de grote flexibele schil van personeel en activiteiten, enkel de directeur parttime in dienst is, betekenen dat de benodigde weerstandscapaciteit gering is. Gedurende de operatie wordt er middels strikt budgetbeheer voor gezorgd dat er voldoende weerstand is om onverwachte situaties op te vangen. Van tevoren wordt inzichtelijk gemaakt waar mogelijk risico's en uitdagingen liggen, en hierop wordt geanticipeerd. Doordat de organisatie in ervaring niet jong is, bestaat er veel kennis over mogelijke risico's en hoe hierop te anticiperen.

7. De Codes

Fair Practice Code

We onderschrijven het belang van goede zorg voor werknemers, artiesten en een gezonde culturele sector zoals deze wordt beschreven in de Fair Practice Code. Met een sterk moreel kompas en het verlangen om bij te dragen aan de toekomst vinden we het essentieel om na te denken over de arbeidsomstandigheden binnen onze context. Veel makers die door ons gepresenteerd worden ontvangen (nog) geen (structurele) subsidie. Zij kunnen niet het risico dragen voor een niet uitverkochte zaal. En met het publiek waar we ons op richten zijn uitverkochte zalen niet gegarandeerd. We kiezen er daarom specifiek voor om enkel te werken met uitkoopsommen in plaats van partage of recette deals. We zijn geen instituut maar een flexibele organisatie die veel verschillende werkverbanden kent (loondienst, ZZP, stagiairs, vrijwilligers) waarvan het merendeel op projectbasis en dus ook gedeeltelijk vanuit een eigen verantwoordelijkheid werkt. De organisatie wil deze gezamenlijke verantwoordelijkheid goed bespreken. Betreffende de werknemers maakten we de afgelopen jaren inschattingen van arbeidsuren voor ZZP opdrachten en hanteren hierbij de CAO Theater en Dans. Door de financieel kwetsbare situatie is er echter nauwelijks tot geen ruimte om eventueel overwerken te vergoeden. ZZP-ers ontvangen tijdens de festivalperiode wel een vergoeding in maaltijden en drankmunten. Ook werken we

met stagiairs die een stagevergoeding ontvangen. De vrijwilligers zijn te verdelen in twee groepen: de betaalde kassavrijwilligers die, vanwege hun verantwoordelijkheid voor geld, een vrijwilligersvergoeding ontvangen en de vrijwilligers die vergoed worden met gratis voorstellingsbezoek. Voor de vrijwilligers die zich aan ons verbinden is de grootste drijfveer om zich verbonden te voelen met het festival en haar doelgroep.

Code Diversiteit & Inclusie

We willen voor ALLE jonge mensen welkom zijn. Daarom willen we voorloper zijn op het gebied van culturele diversiteit en inclusie. In Groningen staat het gesprek over culturele diversiteit op een heel ander plan dan op sommige andere plekken in het land. Daarom wil we dit gesprek aanduwen. We kiezen er bewust voor om binnen de programmering specifiek ruimte te geven aan vraagstukken die hieraan gekoppeld zijn. Dit is essentieel om bij te dragen aan de gewenste toekomst waarin we meer open met elkaar om kunnen gaan en we ons verbinden met de nieuwe generatie, de jonge mensen die in de toekomst verschil kunnen maken. Naast het vraagstuk rondom culturele afkomst is het in Groningen essentieel om ruimte te geven aan verschillen in sociale-economische achtergrond en opleiding. Op dit moment is veel van ons publiek theoretisch geschoold en blijven praktisch geschoolde jonge mensen nog te veel buiten beeld.

Om een diverser publiek te bereiken zijn we al begonnen met zoveel mogelijk verschillende perspectieven naast elkaar te programmeren, van makers met verschillende achtergronden en in verschillende talen. Ook ontwikkelen we specifieke programma's en werken we mee aan voorstellingen die (nog) onzichtbare groepen zichtbaar(der) maken en een plek geven binnen het festival. Dit is ook gerelateerd aan toegankelijkheid. Hoewel de organisatie op het gebied van toegankelijkheid gedeeltelijk afhankelijk is van de partners die hun locaties ter beschikking stellen om voorstellingen te presenteren willen we de komende jaren meer zicht krijgen op welke groepen nog niet of te weinig de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan het festival.

Diversiteit binnen de organisatie is voor de komende jaren een focuspunt. Qua organisatie zijn we nog eenzijdig (zowel qua culturele achtergrond als opleiding). De organisatie doet dit al door scherp te (blijven) kijken naar de manier waarop openstaande vacatures beschreven worden en de manieren waarop deze worden uitgezet te verbreden. Dit heeft tot nog toe echter nog niet de gewenste resultaten. Verder werken we samen met verschillende mbo-opleidingen en hopen we hierdoor stap voor stap ook zichtbaarder en meer aantrekkelijk te worden als werkgever.

Governance Code Cultuur

Jonge Harten is een stichting. De directie is belast met de dagelijkse leiding van Stichting Jonge Harten. De directie richt zich bij de vervulling van haar taak naar het belang van de Stichting Jonge Harten en haar missie en weegt daartoe de behoeften en wensen van belanghebbenden en andere bij betrokkenen af. De directie legt over het functioneren van de Stichting Jonge Harten en over het eigen functioneren verantwoording af aan het bestuur. De directie is belast met de strategische, algemene en dagelijkse leiding van de organisatie, ook waar het gaat om de externe relaties, public relations en het organiseren van de noodzakelijke middelen, ed. De directie neemt bij de uitvoering van de werkzaamheden de regels in acht die krachtens de wet, de statuten of dit reglement zijn gesteld. Het bestuur is belast met het besturen van de stichting en is eindverantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen, de strategie alsmede voor het naleven van wet- en regelgeving. De directie is zich bewust van haar verantwoordelijkheid, maatschappelijke positie en voorbeeldfunctie en zal uit dien hoofde geen handelingen verrichten, noch handelingen nalaten die schade toebrengen aan het belang of de reputatie van de Stichting Jonge Harten. Dit blijkt uit het directiereglement. Het vijfokoppige bestuur is divers in leeftijd (28 tot "geen commentaar") en ervaring. Het bestuur komt 4-5 keer per jaar samen en controleert op onafhankelijke wijze het functioneren van de directie, de rest van de organisatie en het eigen functioneren.

De bestuursfuncties zijn onbezoldigd. De werkwijze en verantwoording van Stichting Jonge Harten Theaterfestival en het bestuur is afgestemd en gebaseerd op de 8 principes van de Governance Code Cultuur. Zo worden jaarlijks een jaarverslagen en jaarrekening opgetekend die vervolgens openbaar beschikbaar zijn via de website van de organisatie en is er een schema van af- en aantreding.

Rooster toe- en aftreden			
Bestuur	Functie	Aantreden	Aftreden
Nina Hiddema	Voorzitter	01-01-2016	01-01-2020 (1e periode)
Menno Conner	Penningmeester	01-04-2017	01-04-2021 (1e periode)
Gea Boerma	lid	01-12-2017	01-12-2021 (1e periode)
Willemijn Bouma	lid	20-11-2018	20-11-2022 (1e periode)
Wilbert van de Kamp	lid	20-11-2018	20-11-2022 (1e periode)

8. Privacy en AVG

Het is voor ons belangrijk dat onze bezoekers en alle mensen waarmee we werken weten dat wij hun privacy serieus nemen. Naar aanleiding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) heeft Stichting Jonge Harten daarom in kaart gebracht hoe wij omgaan met persoonlijke informatie, hoe we dit verzamelen en hoe we het gebruiken. Dit is in een privacy statement terug te vinden op onze website. Ook hebben we een start gemaakt met het bijhouden van een verwerkingsformulier en met het formuleren van een protocol bij Datalek. Ten alle tijden kunnen mensen contact opnemen wanneer hier vragen over via info@jongeharten.nl. De komende jaren gaan we verder in het finetunen van dit protocol en het vastleggen van de manieren waarop we omgaan met persoonlijke informatie. Zo moeten we het komende jaar in onze flexibele organisatie nog meer vastleggen wie toegang heeft tot welke informatie. Ook moeten we vaststellen wat de bewaartermijnen van gegeven zijn. Verder informeren we onze medewerkers en vrijwilligers actief over dataveiligheid binnen de organisatie.

9. Een blik op de toekomst

We zitten nog vol ambitie. Dus we gaan door. Daarom zoeken we in de komende jaren naar antwoorden op de volgende vragen:

- *Welke groepen jongeren zijn nog onzichtbaar voor het festival?*
Ons publiek is nog niet divers genoeg. We willen verbinden met nieuwe generatie(s) in volle breedte, daarom brengen we ieder jaar opnieuw in kaart welke doelgroepen we nog niet (genoeg) bereiken om zo specifiek programmaonderdelen op hen toe te kunnen spitsen.
- *Wie verstaat welke taal?*
Een centrale focus op inclusiviteit betekent dat we blijven doorgaan met het presenteren van werk dat Engelstalig, Nederlandstalig of *language no problem* is.
- *Wie bepaalt wat kwaliteit is?*
Maar wie bepaalt wat kwaliteit is? Dit wordt mede bepaald door je referentiekader, je culturele identiteit en je kijkervaring. Dus wat is kwaliteit voor de nieuwe generatie? Wat is kunst voor hen? Het doel is om verschillende ideeën van kunst naast elkaar te laten bestaan binnen onze programmering.
- *Hoe ontmoeten groepen elkaar?*
We willen dat groepen niet enkel langs elkaar bewegen, maar elkaar ook ontmoeten. Hiervoor

kijken we of we *double bills* kunnen programmeren van voorstellingen die soms lijnrecht tegenover elkaar lijken te staan, om uit te nodigen tot een gesprek. Ook gaan we verder met het in elkaar laten vloeien van het 12+ en 18+ programma om beide groepen met elkaar in contact te brengen. De vermengingen van de afgelopen jaren waren al gedeeltelijk succesvol. De groepen moeten nog wel meer op elkaar voorbereid worden.

- *Wanneer wat?*
Sinds 2019 staat het scholenprogramma centraal op de doordeweekse dagen. Voor de overige programmering zetten we meer in op de weekends. We programmeren voller en versterken de festivalbeleving door het uitzetten van routes en inzet van festivaltickets. Hiernaast onderzoeken we of en hoe we de band met ons publiek door het jaar heen kunnen onderhouden.

Heb jij ideeën? We gaan graag met je in gesprek!

10. Bedankt!

Team

Marc Maris (directeur/programmeur)/ Jaukje van Wonderen (zakelijk leider)/ Merel Heering (programmeur)/ Femke de Graaf (chef de bureau)/ Stefanie Feijen (marketing/publiciteit)/ Luuk Stelder (productieleider)/ Erin Stel (jongerenprogrammeur/educatie)/ Afra Rijkhof (educatie)/ Lies Mensink (blog)/ Ilse Bekkema (kaartverkoop)/ Lynn Zwartsenburg (promoteamleider)/ Vera Woldhek (crew coordinator)/ Ziëd Fargi (assistent crew)/ Alma Wiersma (stagiaire marketing/publiciteit)/ Jamie Betz (stagiaire producte)/ Jurre van der Horst (technisch producent)/ Edze Huitema (locatiemanager)/ Bas Schroder (locatiemanager)/ Roos Nijen Twilhaar (locatiemanager)/ Hanne Staal (locatiemanager)/ Caroline van de Meent (ruimtelijke vormgeving)/ Tom Dijkstra (ruimtelijke vormgeving)/ Gijs Lammers (grafische vormgeving)/ Arno Hoogma (website)/ Arthur van 't Hoog (website)

Bestuur*

Nina Hiddema (voorzitter)/ Menno Conner (penningmeester)/ Gea Boerma/ Willemijn Bouma/ Wilbert van de Kamp

Vrijwilligers

Demetra Korogiannou/ Nynke Koopmans/ Leda Spiranec/ Alina Katzenellenbogen/ Gesa Feldhusen/ Tulsi Gaddam/ Hazel English/ Sara Bazzo/ Renate Leeuwe/ Eva Werner/ Aliya Al Uariachi/ Daniela Vocheci/ Daria Tuca/ Iza van den Bosch/

Octavia Georoceanu/ Saskia Norder/ Valerie Spangenberg Garibaldi/ Kate Šilhov/ Lissy Vo/ Gabriela Ciobanu/ Irma Pastoor/ Maria Kirilova/ Anne Kusch/ Blanka Bartos/ Valeria Farima/ Kim Klein/ Rianne Eisses/ Merel Everts/ Ifigenia Kortesi/ Stratos/ Nikoloudis/ Joanna Zienkiewicz/ Eleni Giannikopoulou/ Ekaterina Khutorskaya/ Elizabete Kuzmenko/ Alana Caspers/ Vanesa Miteva/ Pilar Roalandini Jenner/ Raf De Groot/ Nina Slot/ Gabriele Dubrovinaite/ Rik van Achteren/ Mark Glaus/ Esmeralda Nijland/ Ferdi Roetert/ Jorik Willems/ Ginus Pot/ Sam Talens/ Lean Tudisco/ Franka Hofman/ Esther Jacobs/ Cas Hemsens/ Eerin Middelkamp/ Noor Broese van Groenou/ Jeanette Koster/ Amber de Jong/ Lynn De jonge/ Djuliano de Vries/ Christiaan Peterson/ Silke Kampen/ Michelle Schaefer/ Luna Slot/ Lourens De Vries/ Lara Fox/ Michel Biemolt/ Anne Smit/ Celine Oldenziel/ Naomi Moesker/ Zoë Kolthof/ Kristal Knap/ Renee Langenhuijsen/ Rene de Boer/ Lars Bekkema/ Jon Spruyt/ Shomisha Elaguani/ Dewi van Hees

Partners

Hanzehogeschool Academie Minerva/ De Molenberg/ Fonds 21/ Fonds Podiumkunsten/ Noorderpoortcollege/ Provincie Groningen/ Gemeente Groningen/ Kunstraad Groningen/ Grand Theatre/ Stadsschouwburg Oosterpoort/ De Drie Gezusters Groningen

*Het bestuur van Jonge Harten neemt bij zijn werkzaamheden de code Cultural Governance als uitgangspunt en vergadert gemiddeld vijf keer per jaar om met name beleid, strategie, jaarrekening, jaarverslag, begroting en jaarplan vast te stellen. Het bestuur van Jonge Harten kent een rooster van aftreden, maar neemt hierbij ook het belang van continuïteit en een goede overdracht als uitgangspunt.

Bijlagen

Bijlage 1: Bezoekersaantallen voorstellingen (Model IV F)

Voorstelling	Lengte	Aantal keer gespeeld	Aantal betaalde bezoeken	Aantal gratis bezoeken
ID - Theatre Company- Fair	60 min.	5	1280	0
Tryater-Skumbek	75 min.	1	91	0
Theater Gnaffel - Wees geen Vierkant	45 min.	2	179	0
Het Houten Huis - Blinde vlek	50 min.	2	120	0
Peergroup - Niemand is hier eenzaam	90 min.	10	512	40
De Toneelmakerij - Age of Rage	60 min.	1	340	0
De Noorderlingen - KIJK ME	60 min.	3	291	55
Toneelgroep Oostpool - Allemaal Mensen / Umunte	135 min.	1	450	0
hetpaleis - Wat is de Wat	90 min.	1	100	21
Ariah Lester - EL NACIMIENTO or [REBIRTH]	60 min.	2	97	38
Silke van Kamp - Zusje	60 min.	2	83	20
Rikkert van Huisstede - Boys won't be Boys	135 min.	1	63	107
Florian Myjer & Kim Karssen - Oorlog & Vrede	85 min.	1	97	18

Eva Koopmans - Sense Aid	flexibel	4	40	200
Abishek Thapar - My Home at the Intersection	50 min.	2	33	17
Iona & Rineke / Orkater - Kill all Kids	70 min.	1	45	37
Hamlet - Theatre Day Productions	120 min.	1	0	35
Lunatics and Poets - I am Poem	20 min.	1	67	27
Anna Luka da Silva en Nora Ramakers - The Journey	60 min.	1	46	21
Helena Dietrick & Janneke Raaphorst - Elastic Habitat	40 min.	19	32	20
Brother Till - Ons Perspektief	35 min.	6	84	35
1001 – DIEHELEDING	30 min.	7	117	62
CLASH	360 min.	1	147	21
Staan	20 min.	9	700	280
Connor Schumacher - The Fool	20 min.	9	260	15
VRIJDAG Theater x Jonge Harten ft. Cie Woest	25 min.	1	395	0
Totaal		94	5669	1069

Bijlage 2: Bezoekersaantallen overige activiteiten

Do or die	44
The future of performance	630
Hartenjagers	16
Hartmasseurs	350
Grote Hartenclub	55
Denkpakket	2321
Festivalhart	1150
Awkward Aftertalks	403
USVA borrel	29
Festival voorbereiding op locatie (MBO)	660
Jonge Harten Lab	140
Workshop Connor x 2DANCE	15
TOTAAL	5813

Bijlage 3: Programma 2019

JONGERENTHEATERAANBOD

Fair - ID – Theatre Company

Locatie(s): SPOT Groningen	Speeldata: 18 november 2019, 11.30 & 14.00 uur 19 november 2019, 14.00 uur 20 november 2019, 11.30 & 14.15 uur
--------------------------------------	--

Waar word jij gelukkig van?

Je kunt er alles doen wat je maar wilt, wanneer je maar wilt. Er zijn geen regels, geen verplichtingen en je hoeft er geen rekening te houden met anderen. Op FAIR!, de kermis van het egoïsme, staan vrijheid en vermaak voorop. In deze voorstelling spoort een kermisexploitant de bezoekers van de kermis aan in hun zoektocht naar geluk. Dans, muziek, dj's en wilde attracties zorgen ervoor dat zij zich nooit hoeven te vervelen. Wordt het een nacht om nooit te vergeten of een nachtmerrie? Een multidisciplinaire voorstelling over individualisme en het verlangen naar eeuwig plezier.

Skûmbek - Tryater

Locatie(s): Grand Theatre	Speeldata: 18 november 2019, 14.00 uur
-------------------------------------	---

Wat doe jij allemaal voor een like?

De huizen zijn perfect. De inrichting komt rechtstreeks uit een tijdschrift en de bewoners zal je nooit op een modeflater betrappen. Alles is precies zoals je van een soap mag verwachten. Maar is deze volmaaktheid vol te houden als je door iedereen geliefd wilt worden? In de strijd om zoveel mogelijk 'likes' raakt de boel ontregeld. Skûmbek gaat over de strijd tussen aanpassen of ergens uitbreken.

Wees geen Vierkant - Theater Gnaffel

Locatie(s):
VRIJDAG Theater

Speeldata:
21 november 2019, 11.00 &
13.00 uur

Welke rol kies jij?

Amber en Sofia zijn beste vriendinnen. Ze bereiden zich voor op het feest van het jaar. Alles moet kloppen: de muziek, de snacks en natuurlijk Ambers outfit. Van Ariana Grande tot Aquaman, op het feest komt iedereen verkleed als zijn of haar idool. Welke rol pak jij op je eigen feest? Ben jij de gangmaker die op tafel danst, of trek je je liever terug in de keuken? En wat betekent het voor je vriendschap als je voelt dat je van rol wil veranderen? Een ding is zeker: voorbereiding is key. Amber en Sofia oefenen alvast alle mogelijke situaties. *Wees geen Vierkant* is een humoristische, muzikale voorstelling voor iedereen die wel eens twijfelt.

Blinde Vlek – Het Houten Huis

Locatie(s):
Borgmanschool
Vinkenstraat

Speeldata:
20 november 2019,
11.45 uur
21 november 2019, 9.45
uur

Wie kent jouw blinde vlek?

De technologische evolutie dendert voort. Regelgeving en veiligheidsmaatregelen lopen achter. Bijna onopgemerkt verdwijnt onze privacy en worden onze persoonlijke gegevens verkocht. We worden omringd door robots en computers die ons zichtbaar en onzichtbaar bestuderen. Ze kunnen ons helpen, onze levens redden, maar ze kunnen ons ook op zorgwekkende wijze manipuleren. *Blinde Vlek* is een muzikale, acrobatische poging om je kritisch te laten kijken naar de gevolgen van de moderne technologie.

Niemand is hier Eenzaam – Peergroup

(valt ook onder het regulier programma)

Locatie(s):

Verzorgingstehuis de
Dilgt & ZINN locatie
De Brink

Speeldata:

15 november 2019, 13.30 & 19.00 uur
16 november 2019, 13.30 & 19.00 uur
20 november 2019, 14.00 & 19.30 uur
21 november 2019, 14.00 & 19.30 uur
22 november 2019, 14.00 & 19.30 uur

Wanneer voelde jij je voor het laatst alleen?

Veel mensen voelen zich eenzaam. Oudere mensen, maar ook jongeren. Toch heeft bijna niemand het erover. Uit schaamte? Raf was 17 jaar toen hij plotseling overleed. Zijn grote liefde Lida kwam met grote moeite het verlies te boven. Lida is inmiddels tachtig en woont in een verzorgingshuis. Raf doolt tussen zijn oude vrienden: hij ziet hoe hun levens zijn doorgegaan, terwijl hij voor eeuwig jong blijft. Hij hoort hun intiemste gedachten, die ze met niemand delen. Ze kunnen hem niet zien, niet horen, terwijl hij hen zoveel zou willen zeggen. Je hoort de intieme en persoonlijke verhalen via een koptelefoon. Ook het verhaal van Raf. Zo ontdek je wat hem nog altijd bindt aan de wereld.

Age of Rage – De Toneelmakerij

(valt ook onder het regulier programma)

Locatie(s):

SPOT Groningen

Speeldata:

18 november 2019, 20.15 uur

Waar word jij boos van?

Er zit een meisje in een politiecel. Ze is zestien en ze is slim. Ze denkt na over de dingen en de wereld en het leven en zo. En ze is bang dat haar toekomst ontploft. Ze heeft – vindt ze zelf- nauwelijks iets gedaan, maar toch is ze naar de grond gewerkt, opgepakt en vastgezet. Dit maakt haar alleen nog maar bozer en ze had al zo veel reden om kwaad te zijn. Haar ouders liggen al een jaar in scheiding. Ze is schuldsanering-arm en dat is klote. Elke keer dat zij een mening probeert te vormen, wordt die door psychologen, leraren en klasgenoten haar strot weer ingeduwd. *Age of rage* gaat over kansen grijpen en ze weer laten ontglippen. Over een meisje dat gehoord wil worden, maar waar niemand naar luistert. Want meisjes horen niet boos te zijn.

KIJK ME – De Noorderlingen
(valt ook onder het regulier programma)

Locatie(s):

Grand Theatre

Speeldata:

16 november 2019, 16.00 uur
17 november 2019, 16.00 uur
18 november 2019, 11.00 uur

Wat als je iemand niet verstaat?

Als je elkaars taal niet kent. Als woorden en gebaren onbeantwoord blijven. Wat zie je dan in een ander? En wat ziet die ander in jou?

In *KIJK ME* staan dove en horende spelers op het podium in een visuele en fysieke voorstelling over gezien en gehoord worden. Een ode aan de ontmoeting. Hier en nu. Voor iedereen, met of zonder gehoor.

**Allemaal Mensen / Umunte –
Toneelgroep Oostpool**
(valt ook onder het regulier programma)

Locatie(s):

SPOT Groningen

Speeldata:

19 november 2019,
20.15 uur

Hoe kun je uit jouw hokje breken?

Tien jonge mensen proberen in *Allemaal Mensen* | *UMUNTU* hun identiteit te bepalen. Zijn ze queer, hetero, homo, nerd, millennial, zwart, wit? Ze stellen zich aan je voor en proberen zich van hun beste kant te laten zien. Maar het blijkt nog niet zo eenvoudig je identiteit onder woorden te brengen. Gaandeweg wordt het gevecht met de hokjes grimmiger en de scheidslijn tussen werkelijkheid en fictie onbelangrijk. Het resultaat? Een brutale, geestige en ontroerende voorstelling over identiteit, diversiteit en inclusiviteit.

REGULIER PROGRAMMA

Wat is de wat – hetpaleis

Locatie(s):

Grand Theatre

Speeldata:

17 november 2019, 19.30 uur

Waar zou jij naartoe gaan wanneer Nederland niet meer veilig is?

Een burgeroorlog breekt los. Valentino Achak Deng, een jonge Soedanees, moet van de ene op de andere dag zijn thuisland ontvluchten. Valentino begint samen met honderden anderen aan een eindeloze voettocht, op zoek naar een veilig onderkomen. De weg is bezaaid met landmijnen, hongerige leeuwen en vijandige milities. Zo belandt de jongen van de ene in de andere onwerkelijke situatie. Wat is de wat is de indrukwekkende biografie van Valentino, tot bekend boek gemaakt door schrijver Dave Eggers en nu bewerkt tot monoloog.

EL NACIMIENTO or [REBIRTH] - Aariah Lester

Locatie(s):

Grand Theatre

Speeldata:

21 november 2019, 20.15 uur
22 november 2019, 20.45 uur

Wat als we allemaal makers zijn?

Aariah Lester is terug in een nieuwe explosie van kleur en emotie. Wees voorbereid op een persoonlijke en universele revolutie. Samen met danseres Aymarà Parola wil hij harten openen. In EL NACIMIENTO or [REBIRTH], a Telenovela in 13 Acts, staan ze stil bij momenten waarop je weleens vast zit en nodigen je uit om jezelf opnieuw uit te vinden. Geïnspireerd op revolutionaire vrouwen als Nina Simone, Nina Hagen en de Maagd Maria, en met behulp van popmuziek en elementen uit verschillende volksdansen, zet dit Zuid-Amerikaanse duo je in beweging.

Zusje - Silke van Kamp	
Locatie(s): Bij VRIJDAG	Speeldata: 15 november 2019, 19.00 uur 16 november 2019, 19.15 uur
<i>Hoe ga jij om met verlies?</i> Een jong stel probeert hun leven weer op te pakken na een ingrijpende gebeurtenis. Zij verliest haar zusje aan een tragisch ongeluk. Ze voelt zich onthand, ontheemd en alleen. Keer op keer reconstrueert ze de nacht waarin het gebeurde, op zoek naar een aanvaardbare versie van het verhaal. Hij is er om haar te troosten. Maar of dit lukt? In haar nieuwe voorstelling <i>Zusje</i> maakt regisseuse Silke van Kamp ons getuige van de ontreddering die verlies veroorzaakt.	

Boys won't be boys – Rikkert van Huisstede	
Locatie(s): Grand Theatre	Speeldata: 15 november 2019, 19.45 uur
<i>Wat is mannelijk?</i> Hoe is het om een man te zijn in 2019? In <i>Boys won't be Boys</i> brengt Rikkert van Huisstede een diverse groep jongens en mannen samen. Dansers, zangers, rappers, dichters en theatermakers geven ieder hun eigen antwoord op die vraag. Ze laten zien dat het stoer is om je als man kwetsbaar op te stellen. Met hun persoonlijke verhalen doorbreken zij taboes en vooroordelen. Ze maken ruimte om jezelf te kunnen zijn. Juist nu. Juist in tijden van #metoo, homofobie, seksisme, racisme en geweld.	

Oorlog & Vrede - Florian Myjer & Kim Karssen

Locatie(s):

Grand Theatre

Speeldata:

22 november 2019, 19.00 uur

Hoe moeten we leven?

Florian Myjer en Kim Karssen beklimmen de Mount Everest van de wereldliteratuur: *Oorlog en Vrede* van Tolstoj. Geen gewone romanbewerking, maar een persoonlijke en explosieve vertelling. De personages van Tolstoj leven groots en meeslepend. In ijskoude Russische winters wordt familiekapitaal vergokt, sterft men jong en gruwelijk en worden harten keer op keer gebroken. Dat alles midden in Napoleons oorlog tegen Rusland. Kan de tegenstelling met ons eigen relatief veilige leventje groter zijn? De twee jonge makers dompelen zich onder in de vraag der vragen: Hoe moeten wij leven?

Do or Die

Locatie(s):

Festivalhart

Speeldata:

16 november 2019, 13.30 uur
23 november 2019, 13.30 uur

Waar sta je voor? Waar verlang je naar?

In de wereld van nu wordt er vaak van je gevraagd om positie in te nemen. Waar sta je voor? Waar verlang je naar? Waar hoop je op? Waar droom je van? Wat vind je belangrijk voor jouw toekomst en die van de wereld? Het is niet vanzelfsprekend om je daarover vanuit je hart uit te (durven) spreken, hoe groot of hoe klein je wens of droom ook is. Tegelijkertijd zijn we soms zo druk met de vraag hoe we onszelf kunnen laten horen dat we vergeten om echt te luisteren naar anderen – zonder direct te reageren of een ander te willen overstemmen. Met deze paradox gaan we aan de slag in deze Do or Die.

Sense Aid – Eva Koopmans	
Locatie(s): diverse locaties	Speeldata: 16 november 2019 17 november 2019 22 november 2019 23 november 2019
<i>Met welk zintuig maak jij contact?</i> We maken steeds minder gebruik van onze zintuigen. Tot rust komen om echt contact te maken wordt daardoor steeds moeilijker. De interactieve installatie <i>Sense Aid</i> schudt je zintuigen wakker. In een route van vijf installaties op verschillende locaties worden je zintuigen één voor één geprikkeld om uiteindelijk nader tot elkaar te komen. Tegen vier van de vijf installaties kun je zomaar oplopen. Wil je weten waar je ze kunt vinden en ook de vijfde en laatste locatie ervaren? Koop een plattegrond bij de infobalie in het festivalhart, verzamel alle stempels en krijg ook toegang tot het laatste zintuig!	

My Home at the Intersection - Abhishek Thapar	
Locatie(s): Bij VRIJDAG	Speeldata: 16 november 2019, 18.00 uur 17 november 2019, 16.00 uur
<i>Wat maakt een plaats tot 'thuis'?</i> Een kleine jongen verkleedt zich als lokale superheld. Zijn familie wordt verdreven. Theatremaker Abhishek Thapar neemt je mee terug in de tijd, naar het conflict in de Indiase provincie Punjab, waarbij ook zijn familie hun huis verloor. Zijn persoonlijke herinneringen botsen met de officiële verhalen die over dit moment uit de geschiedenis van India worden verteld. Het is alsof je Abhishek thuis bezoekt. Zijn verleden komt tot leven in video's, in verhalen die hij je vertelt en door de smaken die hij mee heeft gebracht uit de keuken van zijn grootvader.	

Kill all Kids - Iona & Rineke / Orkater

Locatie(s):

Grand Theatre

Speeldata:

16 november 2019, 21.15 uur

Hoe kunnen we de aarde nog redden?

We staan op de drempel van een grote ramp. Wie opgroeit in de 21ste eeuw, hoort bij de eerste generatie die de gevolgen gaat meemaken van de opwarming van de aarde, en de laatste die er nog iets aan kan doen. Een verontrustend en griezelig toekomstscenario, maar wees niet bevreesd: theatermakers Iona en Rineke hebben een idee. Een radicaal idee, dat hier en daar weerstand zal oproepen. Maar in hun sciencefiction muziektheatervoorstelling *Kill All Kids* benadrukken zij dat het onze enige uitweg is.

Theatre Day Productions - Hamlet

Locatie(s):

Bij VRIJDAG

Speeldata:

17 november 2019, 17.00 uur

Klassieker verbonden aan de levens in Gaza

Gaza is een gebied van 6×40 kilometer langs de kust van de Middellandse Zee. We zien er van alles over in het nieuws. Twee miljoen mensen wonen er, waarvan de helft jonge mensen. Zij zijn geïsoleerd van de buitenwereld. In een livestream vanuit Gaza van de voorstelling *Hamlet* gaan Regisseur Rafat Al Aydeh en 9 jonge acteurs van Theater Day Productions op zoek naar verandering. Samen met Shakespeares wereldberoemde held, gaan zij over grenzen en eisen hun plaats op.

I am Poem - Lunatics and Poets

Locatie(s):

Grand Theatre

Speeldata:

21 november 2019, 19.00 uur

Wat houd jij verborgen?

Choreografenduo Lunatics and Poets combineert dans en fashion. Twee lijven in oversized jassen ontmoeten elkaar. Hun gezichten zijn onzichtbaar, hun identiteit is anoniem. In deze schaduwwereld staan de menselijke aanraking en het onzichtbare centraal. Als zoveel van wie we zijn wordt bepaald door hoe andere ons zien, hoe verhouden we ons dan tot wat er niet te zien is?

The Journey - Anna Luka da Silva en Nora Ramakers

Locatie(s):

Grand Theatre

Speeldata:

21 november 2019, 21.30 uur

Wat zie jij als je je ogen dicht doet?

In *The Journey* neemt Anna Luka da Silva je mee naar het verleden. Met gesloten ogen gaat ze herinneringen uit haar jeugd te lijf. Beelden die haar lichaam maar niet lijkt te kunnen vergeten. Ze schraapt het puin bijeen en probeert zich ervan los te weken. Want hoe anders kun je ooit meer zijn dan je eigen verhaal?

Elastic Habitat – Helena Dietrick & Janneke Raaphorst

Locatie(s):

Het Paleis

Speeldata:

22 november 2019, 18.00, 18.20, 18.40, 19.00,
19.20, 19.40, 20.00, 20.20, 20.40, 21.00, 21.20
23 november 2019, 15.00, 15.20, 15.40, 16.00,
16.20, 17.00, 17.20, 17.40, 18.00, 18.20

Welk object kies jij?

Elastic Habitat is een soort speeltuin. Een wereld waar je in rondwandelt, kruipt of rolt. Ontwerpers en performancemakers Helena Dietrich en Janneke Raaphorst ontwierpen sculpturen van textiel, die je kunt aanraken, waar je in kunt bewegen en die je zelf kunt aantrekken. Je kruipt letterlijk in de huid van één van deze denkbeeldige figuren. Zo kan je voor heel even iets of iemand anders zijn.

Ons Perspektief - Brother Till

Locatie(s):

Bij
VRIJDAG

Speeldata:

22 november 2019, 19.40, 20.05,
21.30 uur
23 november 2019, 14.00, 15.25,
19.40 uur

Wat is het verschil?

Zwolle meets Kaapstad. In Afrikaanse rymklets en Nederlandse spoken word zoeken BrotherTill en Lee-Ursus Alexander een universeel ijkpunt. Zij benoemen verschillen zonder onderscheid te maken. In *Ons Perspektief* behandelen ze kwetsbare onderwerpen op een manier die niet dwingt, maar poëtisch verkent en bezingt.

1001 - DIEHELEDING

Locatie(s):
Bij
VRIJDAG

Speeldata:

22 november 2019, 18.00, 19.25, 20.50
uur
23 november 2019, 14.45, 16.10, 19.00,
20.25 uur

Hoeveel verhalen kun jij aan?

Denk dikke beats en zachte matrassen: *1001* is een hiphop-feest, een ode aan verhalen vertellen. Het jonge hiphop-performance collectief DIEHELEDING vermengt de oorspronkelijk Arabische verhalen van duizend-en-één-nacht met verhalen van nu. Van spoken word tot rap, op opzwepende, sensuele of sluimerende beats, kantelen ze je perspectief. Zwoel, snel en sexy.

Staan – The100hands

Locatie(s):

The Student Hotel
Grote Markt
Stationshal
SPOT
Festivalhart

Speeldata:

15 november 2019, 20.00 uur
16 november 2019, 14.00,
15.15, 20.00 uur
17 november 2019, 14.00,
15.00 & 18.00 uur
20 november 2019, 11.00,
13.45 uur

Hoe ver kun je gaan zonder een stap te verzetten?

Hoe ver kan je lichaam geduwd, getrokken en gebogen worden zonder met beide voeten van de vloer te komen? In deze voorstelling testen de performers van The100Hands hun vermogen om te blijven *STAAN*. Het gaat niet om het bepalen van een winnaar. Het doel is om zo lang mogelijk door te blijven spelen – met kracht en overgave. Als toeschouwer deel je de ruimte met de performers en kies je je eigen perspectief.

The Fool - Connor Schumacher

Locatie(s):

Groninger Museum

Speeldata:

21 november 2019, 11.00,
14.00 & 16.00 uur
22 november 2019, 11.00,
14.00 & 16.00 uur
23 november 2019, 11.00,
14.00 & 16.00 uur

What if straightness is just a concept?

The Fool welcomes you! The Fool (de dwaas) is het alter ego van performance artist Connor Schumacher, een personage dat vrijuit reageert op elke situatie waarin hij zich bevindt. The Fool is een haast menselijke robot. Hij beweegt, hij spreekt, maakt grappen en verandert gaandeweg je perspectief. Hij schudt lichaam en geest wakker. Dit keer reflecteert hij in een guided tour op de architectuur van het Groninger Museum. Zo heb je dit gebouw nog nooit bekeken.

VRIJDAG Theater x Jonge Harten ft. Cie Woest

Locatie(s):

BijVRIJDAG

Speeldata:

23 november 2019, 14.00

Wat als jij mag bepalen wat er gezegd wordt?

Dansgezelschap Cie Woest staat bekend om hun surrealistische locatietheater. Tijdens Jonge Harten werken ze met alle jongere groepen van VRIJDAG Theater. De jongeren gaan op zoek naar het verhaal dat zij willen vertellen. Het resultaat? Dat zie je op de laatste zaterdag van het festival. Dan nemen ze in een pop-up voorstelling de stad over.

CLASH	
Locatie(s): Grand Theatre	Speeldata: 23 november 2019, 21.00 uur
<i>Bereid je voor op een lange nacht vol te gekke moves, glitters, kunst en muziek!</i> Clash organiseert samen met Jonge Harten de toegift van het festival, een nacht waar je hoofd nog even van blijft draaien als je thuiskomt. In verschillende ruimtes van het Grand Theatre kun je op ontdekkingsreis langs performances, DJ-sets en kunstobjecten.	

CONTEXT & OVERIGE PROGRAMMERING

Festivalhart

Ons festivalhart zit dit jaar aan de Oosterstraat 13a. Dit is hét hart en dé ontmoetingsplek van het festival. Je kunt hier terecht voor een goed gesprek en een drankje. Ook kun je hier terecht met al je vragen bij het infopunt en kun je meteen een kaartje aanschaffen bij de kassa. Het café is iedere dag geopend vanaf 17.00 uur. MAAR in het weekend al vanaf 14.00 uur. Zien we je daar?

Awkward Aftertalks

Wat heb jij ervaren?

Napraten over een voorstelling is voor veel mensen ongemakkelijk. En toch doen wij het, met jou en onze theatermakers. Omdat we benieuwd zijn naar jouw ervaring. En omdat er niet zoiets bestaat als dé juiste interpretatie van een voorstelling. We vinden het belangrijk dat jij dat weet. Dat er geen goed of fout bestaat, als het op het ervaren van theater aankomt. Stilstaan bij dat wat je gaaf, lastig, mooi, moeilijk of uitdagend vindt kan ook veel inzicht geven: in de manier waarop een voorstelling gemaakt is bijvoorbeeld, of in je eigen manier van denken. Horen dat anderen totaal iets anders ervaren hebben, laat juist zien hoe bijzonder het is dat we allemaal anders zijn. Dus praat mee, deel je vragen en maak je los van dat ongemakkelijke gevoel!

Vrijdag 15 november / Awkward Aftertalk / Boys won't be Boys

Zaterdag 16 november / Awkward Aftertalk / KIJK ME

Zaterdag 16 november / Awkward Aftertalk / ZUSJE

Zondag 17 november / Awkward Aftertalk / My Home at the Intersection

Dinsdag 19 november / Awkward Aftertalk / Allemaal Mensen

Donderdag 21 november / Awkward Aftertalk / I am Poem

Bijlage 4: in de media

DAGBLAD
NOORDEN

13 november 2019, pag. 34

Scène uit *Kill all Kids*. FOTO BEN VAN DUIN

Boys Won't Be Boys. SAS DE BROUWER

My home at the Intersection. FOTO THOMAS LENDEN

'Jonge Harten' laat je kijken én voelen

Vrijdag begint in Groningen het negendaagse theaterfestival *Jonge Harten*, verspreid over theatrale én minder voor de hand liggende locaties. 'Herkenbaarheid' en 'ongemak' zijn de trefwoorden in de programmering.

ERIC NEDERKORRN

De aanstormende editie van 'Jonge Harten' is de tweede onder aanvoering van festivaldirecteur Marc Maris. 'Het is net zoals als met het schrijven van een tweede boek.

Dat is lastiger dan het eerste, als dat succes had. De reacties waren goed vorig jaar. Het mag nu niet tegenvallen, wat best druk greft."

Maris was niet de enige nieuwkomer, vorig jaar. Programmeur Merel Heering was dat ook, net als zakelijk leider Jaukje van Wonderen. De drie willen zich nadrukkelijker als team presenteren. "Jaukje doet de opening, Merel het eerste nagesprek en ik speel als een van de gastacteurs een rolletje in de openingsvoorstelling *Boys won't be boys*."

Regisseur Rikkert van Huisstede brengt hierin professionele en niet-professionele acteurs samen in een productie waarin hij probeert de man zich kwetsbaarder te laten opstellen dan deze gewend is. Dit past mooi in de twee parameters waaraan 'Jonge Harten' zich wil spiegelen: ongemak en herkenbaarheid. Maris: "Dat hebben we vorig jaar ingezet en daarop borduren we nu voort. Thema's moet je ze niet noemen, 'thema' is te tijdelijk. Het is de strategie van ons festival om deze

'We willen hier geen makers die zeggen: dat heb ik niet bedoeld'

begrippen leidend te maken."

De programmering was meer dan vorig jaar een punt van discussie, bekent Maris. "Je bent daarbij ook afhankelijk van de beschikbaarheid van makers én van die van speelplekken. Er zijn in die zoektocht dingen doorgeschoven naar volgend jaar, een editie waarvoor we nu al een aardig eind op weg zijn."

Met die twee genoemde kernbegrippen als startpunt heeft het festival enerzijds gekozen voor een reeks voorstellingen met maatschappelijke thema's, naast juist meer zintuiglijke producties. En combinaties van beide. Maris over dat zintuiglijke: "Vrijwel al die ervaringen zijn in on-

ze haast letterlijk uit het zicht geraakt. We zien alleen maar, zonder ons bewust te zijn van al het andere. Eva Koopmans laat je met *Sense Aid* al je zintuigen afzonderlijk ervaren."

Voorbeelden van dat eerste, van dat maatschappelijke, zijn *Kill all Kids* van Iona & Rineke met Orkater in het Grand Theatre, met als vraag: hoe kunnen we de wereld redden, en *Wat is de Wat* van Simon de Vos (in Het Paleis) over een jonge Soedanees die vluchtend voor het geweld aan een eindeloze, levensgevaarlijke voettocht begint, teksttheater gemaakt naar het gelijknamige boek van Dave Eggers.

Een voorstelling als combinatie van maatschappelijk - #thesocial, zoals programmaboekje en website het noemen - en zintuiglijk (oftewel #sensorial) is *My home at the Intersection* van Abhishek Thapar, in Vrijdag Theater. Thapar is een Indiase theatermaker die persoonlijke verhalen combineert met die uit de geschiedenis van zijn land. In de voorstelling wordt een familie verdreven

uit het eeuwige conflictgebied Punjab, een familie waarin een kleine jongen zich verkleedt als lokale held.

Belangrijk voor 'Jonge Harten' is het contact met het publiek. "En we willen geen nagesprekken waarin makers zeggen: 'Dat heb ik niet bedoeld'. Het gaat om hoe het publiek 't heeft ervaren." Ook wil het festival jongeren die anders nooit in het theater komen via de actie Geef Een Toegift nu niet één, maar drie voorstellingen laten zien. "Zodat de druk niet op één productieligt. Als ze daar niks aan vinden, gaar ze nooit meer. Niet alles kan nu eenmaal goed zijn. Op basis van drie voorstellingen krijg je een beter gesprek."

Uitgebreid programma

Jonge Harten begint vrijdagmiddag, met 's avonds de 'officiële' opening, dan de voorstelling *Boys won't be Boys* in het Grand Theatre, en sluit zaterdag 23/11 af met 'et eindelijk *Clash*. Voor het programma: zie de kraakheldere website www.jongeharten.nl.

DAGBLAD
NOORDEN

26 november 2019, pag. 40

Impressie van het theaterfestival *Jonge Harten* FOTO KNELIS

22ste Jonge Harten trekt ruim 10.000 bezoekers

GRONINGEN Theaterfestival *Jonge Harten* in Groningen heeft de afgelopen negen dagen meer dan 10.000 bezoekers getrokken. Dat meldt de organisatie.

De 22ste editie omvatte 66 voorstellingen op verschillende locaties, waaronder ook het Groninger Museum en theaters buiten de stad Groningen. Het festival werd zondag afgesloten met het evenement *Clash*.

Doel van *Jonge Harten* is 'jonge mensen in Groningen samen-

brengen en onderwerpen bespreekbaar maken door middel van theater'.

Volgens de organisatie hebben deze keer meer dan 2500 leerlingen uit het middelbaar (beroeps) onderwijs uit de provincie Groningen het festival bezocht.

Tachtig jonge theatercursisten van kunstencentrum VRIJDAG deden een theatrale interventie op het Waagplein in Groningen.

De volgende editie van *Jonge Harten* is 13 tot en met 21 november 2020.

‘Niemand is hier eenzaam’ wil generaties samenbrengen

ERIC NEDERKOORN

HAREN De woonzorgcentra De Dilgt (Haren) en De Brink (Groningen) herbergen de voorstelling *Niemand is hier eenzaam* tijdens Jonge Harten Festival.

Geen toeval, eenzaamheid krijgt momenteel veel aandacht. „Maar toen we hier met bewoners kwamen praten onze voorstelling zei iemand: ‘Eenzaam? Niemand is hier eenzaam!’ Door dat optimisme een mooie titel, vonden we”, zegt regisseur Tamara Schoppert.

Het alledaagse leven gaat daar gewoon door als deze coproductie van Jonge Harten en locatietheatergezelschap PeerGrouP wordt gespeeld. In het door Herman van de Wijdeven (*Maalkop*) geschreven verhaal is de jonge Raf (Thomas Höppener) op 17-jarige leeftijd om het leven gekomen. Nu doolt hij, alles oppikend maar zelf ongezien en ongehoord, rond tussen oude bekenden, onder wie zijn vriendin van destijds, Lida (Hilly Harms).

Tamara Schoppert regisseert de voorstelling, die in De Dilgt is voorbereid en daar komend weekinde als eerste wordt gespeeld. „Twee keer direct na de lunch, twee keer na

Gisteravond was in De Dilgt een doorloop tussen de bewoners, met acteur Thomas Höppener als Raf. FOTO DUNCAN WUTING

het avondeten”, zegt ze, gezeten aan een tafel in het ruim bemeten restaurant. „We bouwen hier tegen de muur een tribune voor pakweg zestig mensen. Iedere bezoeker krijgt

een koptelefoon. Zo komen de teksten binnen.” Die zijn voor een deel opgenomen. „Maar Thomas is steeds live. Hij moet ook kunnen inhaken op wisselende situaties. Hij

speelt tussen de tafels door.”

De ene helft van de toegangskaarten is bestemd voor jongeren, de andere helft voor ouder publiek dat zich in de centra aanmeldt. Schop-

pert: „Na afloop komt een jongere samen met een oudere bezoeker aan tafel te zitten, met in plaats van een koekje bij de thee een tekstregul op basis waarvan ze in gesprek gaan. Generaties samenbrengen is essentieel voor dit project.”

Spelen op zo’n locatie vergt nog meer dan andere een empathische voorbereiding. „Sommige mensen hier vinden het fantastisch, anderen hebben er juist moeite mee. Die mogen we niet in de weg zitten. Niet de techniek opbouwen tijdens het eten bijvoorbeeld.”

Een aantal bewoners wordt als figuren geregisseerd. Schoppert: „In de ene hoek zit een vast clubje bloemschikkers, in een andere gaat de bingo gewoon door.”

Na De Dilgt is De Brink aan de Helperbrink in Groningen aan de beurt. Dat vergt aanpassingen. Schoppert: „Elke locatie zal anders zijn. Zo hebben we in De Brink wat minder ruimte dan hier.”

Inderdaad, ‘elke locatie’, want in het voorjaar gaat *Niemand is hier eenzaam* op tournee.

Niemand is hier eenzaam door PeerGrouP/Jonge Harten, 15 en 16/11 De Dilgt Haren, 20, 21 en 22/11 De Brink Groningen. Zie jongeharten.nl.

GRONINGEN

Talenten bij het Jonge Harten Theaterfestival

Het Jonge Harten Theaterfestival zorgt tot en met zaterdag nog voor genoeg vertier in het kader van beeldend en fysiek theater, performance, dans en muziek. Het festival is al 22 jaar lang de plek waar jonge mensen in Groningen hun talenten kunnen laten zien. Ze snijden in hun werk onderwerpen aan als eenzaamheid, seksualiteit, feminisme en racisme. Zo is er de voorstelling *Niemand is hier eenzaam* (foto), een coproductie van Jonge Harten en PeerGrouP Locatietheater Noord-Nederland, over hoe eenzaam veel mensen zich voelen. Ook is er de performance *The Fool*, waarin performance artist Connor Schumacher met zijn alter-ego vrijuit reageert op elke situatie waarin hij zich bevindt. De volledige programmering van het Jonge Harten Theaterfestival is terug te vinden op www.jongeharten.nl.

Groningen - Diverse locaties binnenstad, t/m za

Het eerste weekend van Jonge Harten: een goed begin en bepaald geen half werk; zeker niet bij De Noorderlingen

PLUS

18 november 2019 Eric Nederkoom [Cultuur](#)

Het woordeloze, beeldrijke *Kijk Me* van De Noorderlingen, met horende en dove acteurs. Foto: Knelis Jonge Harten voorstelling *Staan*, in de hal van het station. Foto: Geert Job Sevinck

Theaterfestival Jonge Harten in Groningen beleefde zijn eerste weekend. Dat was al direct raak, met onder meer een mooie productie van De Noorderlingen, samen met dove spelers.

We mochten er al op hopen, door de opgebouwde reputatie. En jawel. Al in het eerste weekende heeft Jonge Harten zich andermaal bewezen als een theaterfestival met een gevarieerd aanbod van hoog niveau. Een Jong Volwassen Harten zag maar.

Om te beginnen met Groningse makelij: De Noorderlingen presteren het met *Kijk Me* een uurlang woordeloos te bosien. Onder regie van Lies van de Wiel en met hulp van tolk Gebarentaal Tineke Groenenboom, maakten de spelers van de productiegroep van de theater-voorbereiding samen met dove acteurs een prachtige choreografie over groepsgebed, over uitsluiting, over ontmoeting, over omarming.

Een jongen lijkt te hulp te schieten, maar heeft andere plannen

In de snel wisselende scènes op afwisselende muziek valt niet te ontdekken wie van de spelers doof is en wie niet. Wel zien we verbeeld hoe individuen worden genegeerd - zoals dove hulpeloos zonder contact kunnen blijven. Maar ook voert een (geblind)dokt meisje een ontroerende dans uit met een personage dat wel eens doof kan zijn. In een beklemmende scène zit een meisje metaforisch gevangen in een jurk. Na een poosje wordt ze door een jongen geholpen, maar die gaat daarin gaandeweg te ver. Oftewel, hoe kwetsbaarheid ook nog eens kan worden misbruikt.

Dankzij de strakke montage en de nu eens indringende, dan weer kleurrijke projecties van Boris Stokman is de productie een genot om te beleven - te beleven ja, want met momenten van muzikale chaos en juist van stilte, terwijl de choreografie dan gewoon doorloopt, ondergaat het publiek ook zelf het gevoel van uitsluiting. Mag dit meer speelbeurten krijgen? Mooi zo.

'Zusje' van Silke van Kamp was nog zo'n hoogtepunt

Een hoogtepunt, nu al, en we hadden er al eentje beleefd. Dat was *Zusje*, van Silke van Kamp en Musica Sacra. Jonge Harten heeft Van Kamp omarmd als talentvol regisseur en coproduceerde deze heftige voorstelling. Die speelt zich af in het appartement van een jong stel. Het puberzusje van de vrouw is omgekomen bij een val van het balkon. De vrouw verkeert in een tot histerie drijvende staat van rouw, die ze volledig projecteert op haar partner.

Hoe een gesprek ook begint, het eindigt ermee dat hij, in eindeloze reconstructies, de schuld krijgt van deze ellende. Vol begrip en medeleven probeert hij haar zoveel mogelijk te bedaren, veel slikkend, te veel. Jasper van der Pijl is sterk als

begripvolle, troostende, tegen zelfontploffing vechtende jongeman. Mariëke Giesels grijpt haar kans om alle expressie en dramatiek te tonen die in haar zit. En blijft daarbij altijd écht. Ook hier: laat dit vaker spelen!

Een familiedrama in Punjab

Nog een bijzondere en ontroerende voorstelling was *My home at the Intersection* van Abishek Thapar. Het ouderlijk huis van de theatermaker ging ten onder bij de strijd van de Sikhs in Punjab om daar een op eigen religie gestoelde staat te creëren. Dertien miljoen mensen sloegen op de vlucht. Thapar's herinnering begon bij een pot van zijn opa's 'lemon pickle' (citroen, pepers en kurkuma), die hij 27 jaar geleden aantrof op diens plantage en nu - na lang twijfelen - had meegenomen om het publiek ervan te laten proeven. Daarmee, en door decors te tekenen met het graan dat op de vloer lag, creëerde hij een mooie sfeer voor een trieste geschiedenis.

Toen hadden de drie jonge performers (vi) van 100hands met Staar de bezoekers van de Groningse stationshal al getraakteerd op een kort disluc. Daarin bevochten ze elkaar eerst de plek op een Perzisch kleedje van een meter bij 80 centimeter, waarna twee van hen de ander juist telkens van een val redden en de drie zich tenslotte verstregelden tot een eenheid. Intensief, mooi opgebouwd, als een flashmob.

Vraagje: zou een mix de voorstelling sterker maken?

Dit alles na de openingsvoorstelling *Boys Won't Be Boys*, waarin de flamboyante, in een glitterjurkje gestoken performer Rikket van Hulsstede op de grens van nonchalance een reeks andere performers/vertellers, al dan niet professioneel, hun eigen manzijn en dat van andere mannen aan de kaak stelde. Inventief, ontroepend en geestig, maar zouden er niet meer hetero's te vinden zijn die hun kwetsbaarheid durven tonen? Maakt een mix zo'n productie niet sterker? Wel een zangstem trouwens, die Van Hulsstede!

Festival tot en met zaterdag

Theaterfestival Jonge Harten in Groningen duurt tot en met zaterdag 23 november. Voor het volledige programma zie: www.jongeharten.nl

DAGBLAD NOORDEN Je kunt nog gratis artikelen lezen deze maand

Op het toneel bij De Noorderlingen vinden dove en horende acteurs elkaar zonder tolk

27 september 2019 • Laura Popken • Groningen

Acteurs Charley Tengbergen (links) en Daan Frumau (rechts) communiceren tijdens de repetities met elkaar via een gebarentolk. Foto: Geert Job Seelink

Direct dit artikel delen:

In de voorstelling 'KIJK ME' van de Groningse theateropleiding De Noorderlingen staan horende en dove spelers samen op het podium, zonder tolk. Toch bleek van een taalbarrière geen sprake.

Hoe is het om op het toneel staan met mensen die niet kunnen horen, iets dat voor veel mensen zo vanzelfsprekend is? Actrice Charley Tengbergen, die kan horen, vond het makkelijker dan gedacht: „Als horende moet je het communiceren met gebaren weer even oppakken. Dat zit niet in ons systeem, zoals bij dove mensen.“

Fysieke taalvoorstelling

Voor De Noorderlingen, die deze voorstelling produceerden met het Jonge Hartenfestival, is het de eerste keer dat ze samenwerken met doven. Het idee kwam van regisseur Lies van de Wiel: „Vanuit mijn ervaring met dans en mime ben ik gefascineerd door de fysieke taal van doven.“ Samen met tolk Nederlandse Gebarentaal Tineke Groenenboom, die ook uit het theater komt, gaf ze de voorstelling vorm. Eigenlijk is het geen Nederlandstalige voorstelling, legt Van de Wiel uit: „Het is vooral een fysieke taalvoorstelling. Daar ontmoeten de acteurs elkaar.“

Muziek

Tijdens de repetities zijn er meerdere tolken aanwezig om de horende en niet-horende acteurs te begeleiden in de communicatie, maar op het toneel moeten ze het zonder vertaler stellen. „Ik wilde doorgaans een keer zien hoe het vertalen geïntegreerd kan worden in het geheel, zodat je geen tolk naast het podium hoeft te hebben“, vult Groenenboom aan.

Direct dit artikel delen:

In de voorstelling 'KIJK ME' van de Groningse theateropleiding De Noorderlingen staan horende en dove spelers samen op het podium, zonder tolk. Toch bleek van een taalbarrière geen sprake.

Hoe is het om op het toneel staan met mensen die niet kunnen horen, iets dat voor veel mensen zo vanzelfsprekend is? Actrice Charley Tengbergen, die kan horen, vond het makkelijker dan gedacht: „Als horende moet je het communiceren met gebaren weer even oppakken. Dat zit niet in ons systeem, zoals bij dove mensen.“

Fysieke taalvoorstelling

Voor De Noorderlingen, die deze voorstelling produceerden met het Jonge Hartenfestival, is het de eerste keer dat ze samenwerken met doven. Het idee kwam van regisseur Lies van de Wiel: „Vanuit mijn ervaring met dans en mime ben ik gefascineerd door de fysieke taal van doven.“ Samen met tolk Nederlandse Gebarentaal Tineke Groenenboom, die ook uit het theater komt, gaf ze de voorstelling vorm. Eigenlijk is het geen Nederlandstalige voorstelling, legt Van de Wiel uit: „Het is vooral een fysieke taalvoorstelling. Daar ontmoeten de acteurs elkaar.“

Muziek

Tijdens de repetities zijn er meerdere tolken aanwezig om de horende en niet-horende acteurs te begeleiden in de communicatie, maar op het toneel moeten ze het zonder vertaler stellen. „Ik wilde doorgaans een keer zien hoe het vertalen geïntegreerd kan worden in het geheel, zodat je geen tolk naast het podium hoeft te hebben“, vult Groenenboom aan.

Een hechte wereld

Van tevoren had regisseur Van de Wiel geen idee wat ze moest verwachten, maar erg vond ze dat niet: „Dat is juist leuk. Dit project ontstond vanuit nieuwsgierigheid en verlangen.“ Daarbij was de regisseur niet bekend met de dovenwereld. Tolk Groenenboom hielp haar daarbij: „Dankzij Tineke ken ik nu een klein stukje van die wereld.“

Ook actrice Tengbergen merkte dat de dovenwereld er een op zich is: „Een van onze groepsgenoten zei: 'In de dovenwereld ontmoet je elkaar niet, je groeit met elkaar op.' Dat vond ik interessant. Het is een hechte wereld, met een eigen identiteit.“

Dezelfde levens

Groenenboom denkt dat horenden en doven steeds meer naar elkaar toe groeien: „Doven gaan steeds vaker naar festivals of voorstellingen, met een tolk erbij. Ze willen meedoen, zoals iedereen.“ Actrice Tengbergen merkt dat doven en horenden veelal dezelfde levens leiden: „Zij vinden het ook leuk om naar feestjes te gaan en om af te spreken met vrienden.“ Frumau bevestigt dat: „Er zijn ook doven op Lowlands, die nemen een tolk mee. Zelfs op dovenfestivals vind je horenden.“

Toch loopt Nederland op theatergebied achter op landen als Amerika of Engeland, waar meer ruimte is voor doven op het reguliere toneel, vindt Van de Wiel. Ze kunnen doven bijvoorbeeld niet terecht op een toneelopleiding. „In Nederland is gebarentaal ook geen erkende taal“, zegt Van de Wiel. „Soms doet iemand een opleiding buiten het reguliere circuit om, maar we lopen een beetje achter op andere landen.“

De voorstelling KIJK ME is te zien op 16 en 17 november tijdens Jonge Hartenfestival in Groningen.

Taboes zijn bij Jonge Harten Theaterfestival eigenlijk heel gewoon

Gesponsord door:

12 november 2019 17:01

Laatste update: 13 november 2019 16:22

Taboes zijn bij het Jonge Harten Theaterfestival eigenlijk heel gewoon. Dat kun je zelf van 15 tot en met 23 november weer beleven.

Het Jonge Harten Theaterfestival is hét festival voor jongeren. Met theater, performance, dans en meer over onderwerpen die er toe doen en die blijven hangen. Onderwerpen als eenzaamheid, seksualiteit, feminisme en racisme worden niet geschuwd maar juist bespreekbaar gemaakt. Taboes zijn bij ons de nieuwe mainstream. Op de theatervloer, tijdens de Awkward Aftertalks, de Do or Dies en in de gesprekken tussen publiek, makers en crew. Online en offline.

Theater is helemaal niet duur!

Nieuw dit jaar zijn de Festivaltickets. Hiermee combineer je verschillende voorstellingen gedurende het festival voor een wel heel voordelige prijs. En mooi meegenomen het lekkere eindfeest Clash zit hier gewoon bij in!

Festivalticket Light: drie voorstellingen €15

Festivalticket Medium: zes voorstellingen €27,50

Festivalticket Bold: tien voorstellingen €40

**(voor boven de 29 geldt een kleine toeslag)*

En wat krijg ik dan precies te zien?

Vooraf veel! Oké een tipje van de sluier. Hoeveel verhalen kun je aan? In 1001 van DIEHELEDING krijg je met dikke beats en zachte matrassen een echt hiphopfeest. *Ons Perspektief* van Brothertill en Lee-Usrus Alexander zoeken de verschillen tussen Zwolle en Kaapstad in *spoken word* en Afrikaanse rymklets. En dan *Kill all Kids* van Iona en Rineke/Orkater, zij staan stil bij de vraag: Hoe kunnen we de aarde te redden?

En wat is eigenlijk mannelijk? Denken we daar overna? Rikkert van Huisstede wel en dat laat hij met *Boys won't be Boys* zien in onze openingsvoorstelling. Hadden we al gezegd dat we weer afsluiten met het altijd lekkere *Clash*? De combo van kunst, muziek en gekheid.

Reden genoeg om eens een kijkje te nemen bij Jonge Harten. We zien je op 15 t/m 23 november bij het Jonge Harten Theaterfestival.

JONGE HARTEN Theater Festival Groningen

THEATERS
IN NEDERLAND

Recensie – Boys won't be boys

Recensie – Boys won't be boys

4.3

Beoordeling
★★★★☆

Het echte leven van mannen eerlijk geportretteerd★

Vanavond zijn wij aanwezig bij de openingsvoorstelling van het Jonge Harten Festival. In het hart van de stad Groningen staat het Grand Theatre, een vlakke vloer theater met een gevarieerde programmering. Vanavond vindt hier de opening plaats van het negendaagse theaterfestival Jonge Harten, met voorstelling die blijven hangen, prikkelen en reden zijn tot (awkward) nagesprekken.

Recensie – Boys won't be boys

We bezoeken de voorstelling *Boys won't be boys* onder leiding van Rikkert van Huisstede. Hij heet ons welkom in een schitterende turquoise paletten jurk en vertelt over de beklemmende noodzaak voor mannen om in een 'mannerhokje' te leven. 'Waarom wordt een man in een jurk altijd meteen bestempeld als homo? Een vrouw in een broek is toch ook niet meteen een lesbienne? En waarom mag een man niet een liefdevolle knuffel geven? Rikkert heeft de oplossing: de handhug. Een knuffel tussen twee handen. Het is een begin.

De voorstelling ligt dicht op de huid, net als het publiek bij de voorstelling. In het Grand Theatre wordt naast de bestaande tribune gebruik gemaakt van twee extra tribunes met daartussen een catwalk met een T-splitting. Tussen het publiek bevinden zich de performers van vanavond. 'Als je het niet kan zien, mag je gaan staan', aldus Rikkert voor aanvang van de sprekers. En als die toestemming is gegeven, dan doen mensen dat ook zonder problemen. En terecht.

"Dit is geen voorstelling, dit is ons leven".

Het ensemble van *Boys won't be boys* bestaat uit meer dan twintig mannen, waarvan per avond tien performers, kunstenaars, dansers, sprekers en/of muzikanten de avond vullen met hun visie op en ervaring van het man zijn. Per stad wordt er ook gekeken naar lokale artiesten en/of sprekers die een bijdrage kunnen en willen leveren aan het thema. In Groningen vertelt de directeur van het Jonge Harten Festival over zijn drang om altijd maar geliefd te zijn en worden en een muziekstudent aan de Hanzehogeschool over het verschil in cultuur op liefdesgebied. En wie weet er wat DTF betekent? We leren een andere versie van straattaal en zijn getuige van een intieme en sensuele dans. We luisteren naar een kwetsbaar lied van een kersverse vader over zijn vader en naar de zoon van de dominee, met snor en op blokhakken, over het gender van God. De avond staat in het teken van kwetsbaarheid en eerlijkheid. Bovenal voelt niets gespeeld, want alles wat je hoort is echt. Zoals Rikkert zegt op het einde: 'Dit is geen voorstelling, dit is ons leven'.

Lees meer over de voorstelling Boys won't be boys

De voorstelling krijgt een welverdiende staande ovatie en wordt afgesloten met een nawoord van de organisatie van het Jonge Harten Festival, want dit was slechts het begin van negen dagen theaterervaring.

Bij de voorstelling hoort levens een 06-nummer. Te weten: 06 4228 0481. Dit telefoonnummer is 24/7 bereikbaar en geeft je een voorproefje of een reden tot nagesprek van de voorstelling. De audiobeleving is gemaakt door Allard Medema.

Door: Hinke

Recensie – Boys won't be boys

Anna Luka da Silva, Nora Ramakers
The Journey

EEN AANGRIJPENDE TOCHT DOOR EEN DUISTERE BINNENWERELD

Luuk Verpaalen
23 november 2019

Gezien op 21 november 2019, Jonge Harten, Grand Theatre, Groningen

Door een spleet in het gordijn komt ze voorzichtig tevoorschijn. Tastend, zoekend, spiedend. Spiedend? Nee, er is iets vreemds met die ogen. De seler is onnatuurlijk wit, te groot ook. De iris ontbreekt, er is alleen een inktvare stip op de plek van de pupil. Dit zijn niet de ogen van een mens, dit zijn de ogen van een vreemd, onbekend wezen.

In haar vormeloze, grijze jurk die erts te haastig in elkaar genaaid lijkt te zijn, beweegt ze naar voren. Ze neemt poses aan, maakt onzekere passen. Ze probeert te praten maar verder dan het uitstoten van diepe kevlanken komt ze niet. Alsof ze iets vreemd met ons wil delen, maar de woorden niet durft uit te spreken. Ze stikken in haar keel.

Ondertussen gaan haar armen alle kanten op, wapperen haar handen naast en boven haar hoofd. Er is nog niets gezegd en nu al is de spanning om te snijden. Deze 'Journey' wordt geen pleisterreize, dat voelt iedereen tot in zijn veen.

Als ze eenmaal dichtbij is zien we dat die angstige ogen de hare niet zijn. Ze zijn op haar oogleden gevestigd. We kijken naar haar, zij kijkt niet naar ons. Haar blik is naar binnen gericht, de reis die we samen gaan ondernemen is een tocht door haar binnenwereld.

Met die naar binnen gerichte blik weet ze zichzelf te herpakken. Als de woorden eenmaal komen dan is de stroom niet meer te stelpen. Met haar hele lijf illustreert ze de beriningen aan haar jeugd. De vreemde verhalen over misbruik door daddy en uncle Jimmy doen je naar adem happen. Niet omdat Anna Luka da Silva in detail treedt, maar omdat ze de personages wordt waarover ze spreekt.

Haar 'come to daddy' is angstaanjager dan Jack Nicholson's 'here' is 'Jimmy'. Door haar benen van elkaar te doen ontstaan niet alleen het beeld van moedersproei, maar tegelijk ook dat van het kwetsbare meisje dat zich handelingen moet laten welgevallen die ze veracht. Dader en slachtoffer, gevangen in één beeld.

Maar *The Journey*, dat Da Silva maakte met haar partner Nora Olfine Ramakers als eindregisseur, is veel meer dan de vleesgeworden herinnering aan een verschrikkelijke jeugd. Om de verhalen überhaupt te kunnen vertellen heeft Da Silva kunstgrepen nodig. De kale waarheid is te heftig om see met ons te delen. Er moet afstand zijn. Dus giet ze haar verhalen in geïcteerde woorden, gringevende door Goethes *Pluut*, en dwingende rijnschema's.

Met haar lichaam vertelt ze het echte verhaal. Van beschuldiging, van het kleine meisje dat naar de we moet, van de wanhoop. Alsof ze wil zeggen dat het gebeuren ons graag wil bedriegen maar het lichaam niets vergeet. Dat illustreert ze met een superieure beheersing van elk spierje in haar lijf. Voor welke vorm van ironie dan ook is hier absoluut geen ruimte, haar lichaam leidt haar naar plaatsen die het hoofd liever mijdt.

Even, heel even, slaat ze tegen het eind haar ogen op. Om ze net zo snel ook weer te sluiten. Het ontwaakt uit de trance-achtige reis door die duistere wereld, de led die jeugd hoort, komt blijkbaar te vroeg. Ze is er nog niet klaar mee.

Anna Luka da Silva won met *The Journey* eerder dit jaar de TAZ-KBC Jongtheaterprijs. Dankzij festival Jonge Harten was deze aangrijpende performance nu eenmaal in Nederland te zien. Dat is natuurlijk veel te weinig. De voorstelling verdient een lange reis lange alle podia.

JONGE HARTEN Theater Festival Groningen

De Noorderlingen
Kijk me

VOOR IEDEREEN VERSTAANBARE BIJZONDERE KIJKERVARING

Luuk Verpaalen
20 november 2019

Gezien op 16 november 2019, Jonge Harten, Grand Theatre, Groningen

Nederland kent ongeveer 45.000 doven. Dat zijn niet alleen ouderen die in de loop der tijd hun gehoorvermogen kwijt zijn geraakt, een groot deel ervan is doof geboren. Hun positie is bepaald niet benijdenswaardig. Onze samenleving houdt nog steeds erg weinig rekening met hun specifieke aandoening. De dove Tonja Hielma geeft op haar blog het voorbeeld van een dienstmededeling in de trein. Die kan ze niet horen dus weet ze niet dat ze uit moet stappen.

Hielma is een van de vier dove acteurs/dansers die meedoen aan de voorstelling *Kijk me*, een coproductie van De Noorderlingen en Festival Jonge Harten. Samen delen ze het podium met acht andere spelers, allemaal uitgerust met een prima werkend gehoororgaan. Hiermee gaat een lang gekoesterde droom van gebarentolk Tineke Groenenboom in vervulling. Met haar theaterachtergrond strijdt ze al jaren voor een hechtere integratie van doven in het theater. Een gebarentolk bij een toneelvoorstelling lijkt mischien een sympathiek gebaar maar is vooral behoorlijk gemakzuchtig. Vergelijk het met de hovensteling boven een anderstalige voorstelling: je kijkt meer naar het scherm dan naar hetgeen er op de planken gebeurt. Voor een intense theaterervaring is dat funest.

Bij De Noorderlingen vond ze eindelijk gehoor voor haar pleidooi. Artistiek leider Lotte Lohregang vond het een prachtig idee en had met Lies van de Wied de perfecte regisseur in huis. Van de Wied bleek altijd al gefascineerd door de fysieke taal van dove mensen.

Die fascinatie is in *Kijk me* te herkennen aan de grotere nadruk die er ligt op het spelen met armen, handen en vingers dan we van haar groeiend zijn. De voorstelling is een caleidoscopische verzameling scènes die allemaal cirkelen rond het thema zien en gezien worden. Woordloos, dat spreekt voor zich. Vanaf de allererste scène wordt er getoeteld met licht, projecties en beweging. De praktische visuels van Boris Stokman zorgen ervoor dat *Kijk me* op alle niveaus een heel bijzondere kijkervaring is.

Het mooie is: het onderscheid tussen doven en horenden is volstrekt weggelaten. In een groepschoreografie is dat wellicht niet verrassend: je kunt je voorstellen dat niet de muziek maar een medespeler gevoelig wordt. Maar ook in de duetten valt het onmogelijk te bepalen wie wie is. Integratie geslaagd, kortom.

Zou dat voor de dove toeschouwer ook gelden, vroeg ik me tijdens het kijken af. Er zijn maar een paar scènes die zich afspelen in stilte, alle andere worden ondersteund door muziek, uit alle windstreken. Van een fluitierachtige Arvo Pärt in de schitterende openingscène, waarin stralen licht in verschillende kleuren de hele groep felle uitlicht, tot Madonna's Vogue, van een stampende flamenco tot een vrolijk jiddische violodile. Voor de horende toeschouwer toch essentiële toevoegingen, zou je denken. Het zou een experiment waard zijn om ons, horenden, gebiddichte koptelefoons op te zetten. Opdat wij hetzelfde zouden ervaren als de dove toeschouwers.

Maar goed, daar ging het niet om. Hijkbaar is de beeldtaal van Van de Wied sterk genoeg om ook geluidloos overreed te blijven. Rijk is die sowieso. Ze heeft weinig nodig om een gevoel op te roepen, of dat nu het gevoel van de genegenere eenling is of dat van de dwingende groepdruk. *Kijk me* zit vol met krachtige scènes die vloeiend in elkaar overlopen en toch elke keer een heldere indruk achterlaten.

Razend knap ook hoe al die jonge spelers zich dit materiaal eigen hebben gemaakt. Ze ontroeren, laten ons schateren, zijn kwetsbaar of juist brutaal.

Het applaus na afloop van de horenden was net zo enthousiast als het gewapper met de handen van de doven. Ik had me geen zorgen hoeven maken: de fysieke taal in *Kijk me* is voor iedereen verstaanbaar.

Foto: Kneelis

• RECENSE PERFORMANCE

Ariah Lester, Aymarí Parola, Jonge Harten, CAMPO, Les Ballets C. de la B.
El Nacimiento or [Re]birth

WONDERBAARLIJKE, DUISTERE RITUELEN

Luuk Verpaalen
23 november 2019

Gezien op 21 november 2019, Jonge Harten, Grand Theatre, Groningen

Het gebeurt ergens halverwege de voorstelling. Nadat danseres Aymarí Parola in een soort piëta-houding op Ariah Lesters schoot heeft gelegen, frunnikt ze in zijn mond en haalt daar een draadje uit. Ze trekt er aan en het draadje wordt een draad. Tot onze stomme verbazing blijft ze trekken totdat de draad meterslang is. Wat is dit voor goocheltruc? Heeft Lester tot nu gespeeld met een knot garen in zijn mond? Dat lijkt uitgesloten want hij heeft al een nummer gezongen. Hoe kan dit?

Los van de vraag hoe het kan, rijdt de vraag naar de betekenis. Symboliseert de draad de eeuwige navelstreng waarmee moeder en kind verbonden zijn. In het licht van Lesters eerdere werk zou dat niet onlogisch zijn. In zijn voorstelling *White (Ariane)* maakte hij liedjes van tekstfragmenten uit het dagboek dat zijn moeder bijhield tijdens haar zwangerschap. Bovendien draait alles in *El Nacimiento or [Re]birth* om – de titel zegt het al – geboorte.

Maar als die lange draad al staat voor de navelstreng, wat willen Lester en Parola er dan mee uitdrukken? Nadat de draad de volledige lengte van het podium heeft, lopen ze er de zaal mee in en trekken ze hem over de hoofden van de mensen, die voor deze scène in rood licht groet zijn. Is dit een verwijzing naar de wedergeboorte uit de titel? Of juist een symbolisering van de wens terug te keren naar de baarmoeder? De geconcentreerde aandacht waarmee Lester en Parola de handeling uitvoeren zou ook kunnen duiden op een ritueel uit een verre cultuur.

Het is een van de talloze raadselen die de in collagevorm gegoten voorstelling oproept. De geest van de toeschouwer moet uiterst leug zijn om de schier eindeloze reeks associaties te kunnen duiden. In de eerste scène zien we op grote schermen hoe er een zijden adruk gemaakt wordt van de torso's van een man en een vrouw, later worden die torso's kapot geslagen door een grote steen. Is dat dezelfde steen die Parola even daarvoor gebaad heeft? Zoals elk mens kapot maakt wat hem lief is, zoals Oscar Wilde schreef? Of moet dit juist gebuld worden als het vernietigen van iets, een afgietel van een mens, wat onecht is?

In hun zoektocht is veel duister maar de pijn (van de geboorte, van het scheppen) is een prominent aspect. Al in de tweede scène, nadat Lester zich tergend langzaam ontdaan heeft van zijn Japans aandoende kostuum en zijn masker, schrijft hij naar een plek voor op het podium. Via een sensor op zijn voorhoofd creëert hij daar muziek terwijl het bloed uit zijn mond stroomt, bevoert het witte masker dat langzaam rood kleurt.

Hoe ondoordringbaar dit universum veel ook is, er is geen moment dat *El Nacimiento or [Re]birth* niet gebelgdigd volgt in hun raadselachtige trip. Hun performance is geprijsd in pregnante beelden en muziek maak je een reis over alle continenten, met de veelzijdige stem van Lester als gids.

Aan het eind van *El Nacimiento or [Re]birth* worden er drie lijnen onbegrepen getrokken. Langzaam draaiend vormen ze een soort teken, als van een geheim genootschap. Een lidmaatschap zou ik niet overwegen maar eenmaal getuige geweest te zijn van hun wonderbaarlijke rituelen, dat had ik niet willen missen.

Foto: Leontien Allmeersch

Speelrijt

Volledige speelrijt van de producent

Tags

Ariah Lester
Aymarí Parola
Campo
Jonge Harten
Jonge Harten 2019
Les Ballets C. de la B.

Bijlage 5: Model III F de prestatie voor festivals

	Huidig boekjaar	Begroting FPK	Vorig boekjaar
	2019		2018
Duur in dagen	9	9	9
Aantal activiteiten kernprogramma	94	62	74
Aantal overige activiteiten, namelijk	43	3	34
contextprogrammering	16		
School educatie	27		
Totaal aantal activiteiten	137	65	108
Totaal aantal bezoekers	12551	11500	10761
Totaal aantal bezoeken kernprogrammering	6738	8000	4623
Totaal aantal bezoeken overige programmering	5813	3000	6138
Totaal aantal bezoeken	12551	11500	10761
waarvan betaalde bezoekers	9184	8500	4013
waarvan niet betaalde bezoekers	3367	2500	6748